

Høringsnotat

29. mai 2024

Forslag om endringer i tobakksskadeloven
med forskrifter (forbud mot fjernsalg og
standardiserte e-sigaretter)

Høringsfrist: 1. september 2024

Innhold

1	Innledning.....	4
2	Bakgrunn	4
2.1	Tobakksstrategien	4
2.2	Helserisiko ved bruk av tobakksvarer og e-sigaretter	5
2.3	Bruk av tobakksvarer og e-sigaretter i Norge.....	6
3	Forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter	6
3.1	Bakgrunn	6
3.2	Gjeldende rett.....	7
3.3	Regulering av fjernsalg i ulike EU-land.....	8
3.4	Situasjonen i Norge i dag	9
3.5	Departementets vurderinger og forslag	10
3.5.1	Alternativ innretning for innenlands fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter.....	11
3.5.2	EØS-rettslig vurdering av forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter	13
3.5.3	Tilsyn og reaksjoner	13
4	Forskrifter om standardiserte e-sigaretter mv.	14
4.1	Innledning.....	14
4.2	Bakgrunn	14
4.3	Gjeldende rett.....	15
4.4	Reguleringer i andre land.....	16
4.5	Departementets vurderinger og forslag	17
4.5.1	Definisjoner	17
4.5.2	Alminnelig bestemmelse om merkekrav og unntak fra disse.....	17
4.5.3	Farge på e-sigarettene og forbud mot barneappellerende utforming	18
4.5.4	Farge og glansgrad på enkeltpakningene og ytre pakninger	18
4.5.5	Farge og form på gjenoppfyllingsbeholder og e-væske.....	19
4.5.6	Pakningsflater, kalibreringsmerke, innpakningsmateriale og strekkode.....	19
4.5.7	Produkt-ID	20
4.5.8	Innlegg.....	20
4.5.9	Forbud mot pakningselementer som avgir lyd, lukt mv. eller endres etter salg.....	20
4.5.10	Materiale og form på enkeltpakninger og ytre pakninger.....	20
4.5.11	Merking av e-sigaretter og pakninger.....	21
4.5.12	Produsentopplysninger	21
4.5.13	Overgangsperiode.....	21
4.5.14	Tilsyn og reaksjoner	22

5	Enkelte andre endringsforslag	23
5.1	Forbud mot innførsel av tobakksvarer mv. for personer under 18 år.....	23
5.1.1	Bakgrunn	23
5.1.2	Gjeldende rett.....	23
5.1.3	Departementets vurderinger og forslag	24
5.2	Saksbehandlingsregler for godkjenning av nye produkter	24
5.2.1	Bakgrunn	24
5.2.2	Gjeldende rett.....	25
5.2.3	Departementets forslag og vurderinger	25
5.3	Utdeling av vareprøver	25
5.4	Merking av innhold, antall eller vekt	26
5.5	Definisjoner og begrepsbruk	27
5.6	Språklige endringer og retting av inkurier mv.....	28
6	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	29
6.1	Fjernsalg	29
6.2	Standardiserte e-sigaretter mv.....	30
6.3	Øvrige forslag.....	31
7	Forslag til endringer i tobakksskadeloven	32
8	Forslag til forskriftsendringer.....	35

1 Innledning

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader (tobakksskadeloven, tsl.) med forskrifter, som ledd i oppfølgingen av den nasjonale tobakksstrategien, inntatt i kapittel 4.2 i Meld. St. 15 (2022–2023) *Folkehelsemeldinga – Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar*.

Tobakksrøyking er den viktigste enkeltårsaken til sykdom og tidlig død i Norge. I tillegg er røyking sosialt skjevfordelt og den største enkeltfaktoren for sosiale helseforskjeller her i landet. Også bruk av snus og e-sigaretter medfører risiko for alvorlige helseskader. Barn og unge er særlig sårbare for skadevirkningene fra tobakksvarer og andre nikotinprodukter. Med dette lovforslaget ønsker derfor departementet å redusere barns tilgang til tobakksvarer og nikotinprodukter.

I høringsnotatet ber departementet om høringsinstansenes syn på følgende nye reguleringer:

- Forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter mv. Forslaget er basert på EUs tobakksdirektiv 2014/40/EU og lignende regulering i flere EU-land. Se nærmere omtale i kapittel 3.
- Forskriftsregulering av standardisert innpakning av e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere. Forslaget er basert på den eksisterende norske reguleringen for standardiserte tobakksvarer og i tillegg reguleringen av standardiserte e-sigaretter i Danmark og Finland. Forslaget er nærmere omtalt i kapittel 4.
- Enkelte forslag til mindre endringer og klargjøringer er inntatt i kapittel 5, herunder et tydelig forbud mot innførsel av tobakksvarer mv. for personer under 18 år, saksbehandlingsregler for godkjenning av nye produkter, forbud mot utdeling av vareprøver, rydding i definisjoner samt språklige endringer og retting av inkurier.

En vurdering av forslagenes økonomiske og administrative konsekvenser er omtalt i kapittel 6. De konkrete lov- og forskriftsutkastene er inntatt i hhv. kapittel 7 og kapittel 8.

Tobakksdirektiv 2014/40/EU (heretter tobakksdirektivet) ble innlemmet i EØS-avtalen i 2022, men har ennå ikke trådt i kraft for Norges del da det fortsatt pågår enkelte avklaringer mellom EFTA-landene og EU om tekniske forhold. Stortinget vedtok nødvendige lovendringer for gjennomføring av direktivet i 2016, jf. lovvedtak 26 (2016–2017) og lov 10. februar 2017 nr. 5 om endringer i tobakksskadeloven (gjennomføring av direktiv 2014/40/EU og standardiserte tobakkspakninger). Departementet forventer at ikrafttredelse vil skje i løpet av 2024.

2 Bakgrunn

2.1 Tobakksstrategien

Regjeringens tobakksstrategi ble som nevnt over inntatt i folkehelsemeldingen som ble fremlagt i mars 2023. Tobakksskadeloven oppstiller en visjon om et tobakksfritt samfunn på sikt. Regjeringen bygger videre på dette og har fastsatt følgende hovedmål i strategien:

- Andelen daglige røykere og snusbrukere skal være under 5 pst. i alle alders- og utdanningsgrupper.
- Barn født i 2010 og senere skal ikke bruke tobakksvarer og nikotinprodukter.

- Alle som ønsker det, skal få tilbud om gratis hjelp til å slutte å røyke.
- Tilgangen til tobakksvarer og nikotinprodukter skal bli vesentlig redusert for å verne barn og unge.
- Ingen skal bli plaget av passiv røyking.
- I tråd med våre internasjonale forpliktelser skal ikke tobakksindustrien kunne påvirke tobakkspolitikken.

At også nikotinprodukter så tydelig omfattes er nytt og en konsekvens av produktutviklingen. Med nikotinprodukter menes ikke-medisinske nikotinprodukter.

I strategien trekkes det frem fem særskilte utfordringer som gir grunn til bekymring:

- Det er store sosiale forskjeller i tobakksbruk, noe som bidrar til sosiale helseforskjeller
- Høy andel av-og-til-røyking blant unge
- Rekordhøy snusbruk blant unge
- Utvikling og markedsføring av stadig nye tobakks- og nikotinprodukter
- Tobakksindustriens påvirkning

Regjeringen har i tobakksstrategien fastsatt en rekke oppfølgingspunkter. Følgende av disse vil helt eller delvis følges opp i dette høringsnotatet:

«Regjeringa vil...

- legge til rette for at alle som er fødd i 2010 og seinare, skal vere tobakksfri
- innføre forbod mot fjernsal av tobakksvarer m.m.
- innføre standardiserte pakningar for e-sigaretter»

2.2 Helserisiko ved bruk av tobakksvarer og e-sigaretter

Helsefarene ved røyking er godt kjent og dokumentert. Røyking øker risikoen for bl.a. kreft, hjerte- og karsykdommer, hjerneslag, kols, øyesykdommer, diabetes type 2 og fosterskader.¹ All røyking medfører helsesisiko, også røyking av og til. Det er individuelt hvor mye som skal til før man tar skade av det, og det finnes ingen sikker nedre grense.

Også snusbruk øker risikoen for alvorlige helseskader, bl.a. kreft, diabetes type 2, risikoen for å dø etter hjerteinfarkt og hjerneslag, fosterskader samt muligens økt risiko for psykose, vektøkning og fedme.²

Bruk av e-sigaretter kan øke risikoen for luftveissykdommer (som kols), hjerte- og karsykdommer, munnhulesykdommer, fosterskader, forgiftninger og skader samt muligens kreft og psykiske lidelser.³

Barn og ungdom er særlig sårbare for de negative effektene av nikotin. Nye studier har vist at nikotin påvirker hjernen til barn og unge langt mer enn man tidligere har trodd. Hjernen er først ferdig utviklet i 25–30-årsalderen, og bruk av nikotin i ungdommen har en negativ påvirkning på utviklingen til hjernen på flere områder. I tillegg til å skape avhengighet, øker

¹ Helsenorge, *Helseskadar ved røyking*, 2022

² Folkehelseinstituttet, *Helsesisiko ved snusbruk*, 2019

³ Folkehelseinstituttet, *Helseskadelige effekter ved bruk av e-sigaretter: En paraplyoversikt og toksikologisk evaluering*, 2022.

nikotin risikoen for å bli avhengig av sigaretter og rusmidler generelt. Nikotin ser derfor ut til å ha en såkalt «gateway»-effekt. Videre kan nikotin også ha en skadelig effekt på kognitive funksjoner som oppmerksomhet og motivasjon, utvikling av selvkontroll, psykisk helse, forhøyet stressfølsomhet og en betennelseslignende tilstand i hjernen, som kan forstyrre modningen til hjernen.⁴

2.3 Bruk av tobakksvarer og e-sigaretter i Norge

Ifølge SSBs undersøkelse av tobakksbruk i befolkningen (16–74 år) i 2023, røykte 7 pst. daglig og 9 pst. av og til. Blant unge (16–24 år) var det kun 3 pst. som røykte daglig, men 17 pst. røykte av og til. Andelen som røyker daglig har blitt mer enn halvert de ti siste årene, men det er de siste par årene registrert en svak økning i andelen dagligrøykere i de yngste aldersgruppene.

Når det gjelder snus, brukte 20 pst. av befolkningen snus, hvorav 16 pst. daglig. Blant voksne menn brukte 26 pst. snus (hvorav 21 pst. daglig) og blant voksne kvinner var det 15 pst. (hvorav 11 pst. daglig). Blant unge (16–24 år) brukte 30 pst. snus (hvorav 20 pst. daglig). Det var tidligere store kjønnsforskjeller i bruken av snus, men denne er i ferd med å utjevnes; i aldersgruppen 16–24 år brukte 30 pst. unge menn snus (hvorav 22 pst. daglig), mens blant unge kvinner var det 26 pst. som brukte snus (17 pst. daglig). I aldersgruppen 25–34 år brukte 38 pst. blant menn snus (34 pst. daglig) og 27 pst. blant kvinner (23 pst. daglig).

Til tross for det norske forbudet mot salg av e-sigaretter med nikotin, viser tall fra SSB/Folkehelseinstituttet at andelen regelmessig bruk er høyest blant de yngste (16–24 år) med om lag 4 pst. og lavest blant de eldste (65–74 år) med om lag 2 pst.

I den europeiske skoleundersøkelsen ESPAD svarte 10 pst. av norske ungdommer i alderen 15–16 år at de hadde brukt e-sigaretter i løpet av de siste 30 dagene i 2019. Dette er under gjennomsnittet for europeiske land (14 pst.), men høyere enn i f.eks. Sverige (6 pst.).

Ung i Oslo-undersøkelsen fra 2023 gjennomført av NOVA, OsloMet, viste at bruken av e-sigaretter blant elever på ungdomstrinnet og videregående skoler i Oslo har økt betydelig siden forrige undersøkelse i 2021. Mens 15 pst. hadde prøvd e-sigaretter i 2021, var tallet mer enn fordoblet til 31 pst. i 2023. I 2021 svarte 2 pst. av ungdommene at de brukte e-sigaretter av og til, mens i 2023 rapporterte hele 14 pst. slik bruk. Det var også et klart flertall av jenter som brukte e-sigaretter av og til.

3 Forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter

3.1 Bakgrunn

Fjernsalg er i praksis det samme som nettsalg, men dekker også andre typer salg der selger og kjøper ikke befinner seg på samme sted på kjøpstidspunktet. I det videre vil fjernsalg og nettsalg bli brukt som synonymmer.

Det er knyttet utfordringer til nettsalg av tobakksvarer og e-sigaretter. Dels handler dette om at ulovlige tobakksvarer og e-sigaretter lettere finner veien inn på det norske markedet gjennom fjernsalg enn gjennom salg i fysiske butikker. Og dels handler utfordringene om at nettsalg av tobakksvarer og e-sigaretter gjør disse varene mer tilgjengelige for barn og unge. De siste

---

⁴ Vidensråd for Forebygging, *Nikotinbrug blandt børn og unge. Konsekvenser og forebyggelse*, 2022.

årene har det vært en betydelig økning i mengden tobakksvarer og e-sigaretter som blir kjøpt gjennom nettsalg, både fra norske og utenlandske nettsider. Økt netthandel fører til økt markedsføring og eksponering for tobakksvarer og e-sigaretter i sosiale medier. Fordi sosiale medier brukes av mange i alderen 16–25 år, blir en stor andel barn og unge eksponert for denne type innhold. Medietilsynets undersøkelse «Barn og Medier 2022» viser at nesten halvparten av norsk 9-åringene bruker sosiale medier og 56 pst. av 10-åringene. Fra 12-årsalder er 9 av 10 på sosiale medier. Slik eksponering bidrar til en normalisering av tobakksvarer og e-sigaretter, og kan igjen føre til økt bruk. Sosiale medier brukes også som salgskanal og bidrar på denne måten til å øke tilgjengeligheten av tobakksvarer og e-sigaretter. Ved nettsalg er produktene ofte billigere enn i fysiske butikker, noe som bidrar til økt tilgjengelighet, særlig for unge, som er svært prissensitive. Dessuten har erfaringer fra andre land vist at det er svært krevende å føre en effektiv alderskontroll ved nettsalg, se nærmere omtale i kapittel 3.5.

Forslaget nedenfor er en oppfølging av regjeringens nasjonale tobakksstrategi, der det fremgår at tilgangen til tobakksvarer skal bli vesentlig redusert for å verne barn og unge og at regjeringen vil innføre forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter.

3.2 Gjeldende rett

Utfordringene knyttet til nettsalg av tobakksvarer og e-sigaretter har gitt seg utslag i at det viktigste internasjonale rammeverket på tobakksområdet oppfordrer landene til å forby denne formen for salg.

WHOs rammekonvensjon om forebygging av tobakkskader (tobakkskonvensjonen) artikkel 13 gir regler om tobakksreklame, salgsfremmende tiltak og sponing. Retningslinjene til bestemmelsen anbefaler at nettsalg av tobakksvarer forbys.⁵ Bakgrunnen for denne anbefalingen er at nettsalg av tobakksvarer har et iboende element av tobakksreklame og at denne formen for salg øker tilgjengeligheten av tobakksvarer for mindreårige samt bidrar til skatteunndragelse og ulovlig handel med tobakksvarer. Tobakkskonvensjonens protokoll mot ulovlig handel med tobakksvarer anbefaler også at fjernsalg forbys, jf. artikkel 11 nr. 2.

I likhet med tobakkskonvensjonen gir tobakksdirektivet – som har som et av sine hovedformål å oppfylle EUs forpliktelser etter konvensjonen – anvisning på at fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter må forbys eller reguleres nærmere.

Direktivets artikkel 18, jf. artikkel 20, gir regler om grensekryssende fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter. Grensekryssende fjernsalg er i artikkel 2 nr. 34 definert som salg til forbrukere der forbrukeren på tidspunktet for bestilling av produktet befinner seg i et annet medlemsland enn der detaljsalgsstedet er etablert. Det overordnede formålet med reguleringen er å hindre omsetning av ulovlige tobakksvarer og å hindre salg av tobakksvarer og e-sigaretter til mindreårige, jf. utdrag fra direktivets fortalepunkt 33:

«Grensekryssende fjernsalg av tobakksvarer kan lette tilgangen til tobakksvarer som ikke er i samsvar med dette direktivet. Det gir også økt risiko for at unge vil få tilgang til tobakksvarer. Det er derfor en risiko for at lovgivningen om tobakksforebygging undergraves. Medlemsstatene bør derfor kunne forby grensekryssende fjernsalg.»

---

⁵ WHO Framework Convention on Tobacco Control, *Guidelines for implementation article 13*, 2013.

Videre gir fortalepunkt 33 anvisning på at medlemslandene bør samarbeide med hverandre med sikte på å lette gjennomføringen av direktivet – «særlig når det gjelder tiltak som treffes i forbindelse med grensekryssende fjernsalg av tobakksvarer».

Direktivet fastsetter i artikkel 18 nr. 1, jf. artikkel 20 nr. 6, at medlemslandene kan forby grensekryssende fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter til forbrukere. Under henvisning til at medlemslandene skal samarbeide om å forebygge slikt salg, bestemmer artikkel 18 nr. 1 tredje punktum at detaljsalgssteder som driver grensekryssende fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter, ikke kan levere slike varer til forbrukere i medlemsland der slikt salg er forbudt. Dette innebærer at næringsdrivende ikke kan selge tobakksvarer og e-sigaretter gjennom fjernsalg verken til innbyggere i eget land der slikt salg er forbudt eller til innbyggere i andre medlemsland som forbyr denne formen for salg.

Hvis fjernsalg ikke forbys, krever direktivet i artikkel 18 nr. 1 tredje setning at det innføres et nasjonalt registreringssystem. Det gis anvisning på flere krav til en slik ordning. Blant annet fastsetter bestemmelsen at detaljsalgssteder må registrere seg hos vedkommende myndigheter både i medlemslandet der virksomheten er etablert, og i medlemslandet der de faktiske eller mulige forbrukerne befinner seg. Videre krever artikkel 18 nr. 4 at detaljsalgssteder som driver grensekryssende fjernsalg skal ha et elektronisk alderskontrollsystem som på *kjøpstidspunktet* bekrefter at kjøpers alder er i samsvar med den nasjonale aldersgrensen for kjøp av tobakksvarer og e-sigaretter.

De norske lovbestemmelsene som gjennomfører direktivet ble vedtatt allerede i 2016.⁶ Da valgte Norge å innføre en registreringsordning for fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter i tobakkskadeloven § 21 a. Ordningen, som ennå ikke har trådt i kraft, har enkelte nasjonale tilleggskrav, som alderskontroll ved *utlevering* av varer og krav om at utlevering må skje ved personlig overlevering fra registrerte utleverere. Overvåkingsorganet ESA har hatt merknader til disse nasjonale tilleggskravene og det er ikke avklart om de vil kunne videreføres i sin nåværende form. Lovens § 21 a fastsetter også at det er forbudt med fjernsalg fra Norge til forbrukere som befinner seg i EØS-land som har forbud mot fjernsalg, slik direktivet krever.

At det i 2016 ble vedtatt å innføre registreringsordning fremfor forbud, ble bl.a. begrunnet med at det den gang var lite privatimport til Norge og at utfordringene knyttet til nettsalg av tobakksvarer og e-sigaretter derfor var små. Det ble likevel fremhevet at departementet ville følge med på utviklingen på området og på sikt vurdere behovet for et forbud.

3.3 Regulering av fjernsalg i ulike EU-land

I 2021 hadde 19 av EUs medlemsland forbud mot grensekryssende fjernsalg av tobakksvarer, mens åtte hadde registreringsordning. Videre hadde 16 medlemsland forbud mot fjernsalg av e-sigaretter, mens elleve av landene hadde registreringsordning.⁷ I etterkant av dette har både Italia og Nederland innført forbud mot grensekryssende fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter, slik at antallet medlemsland som forbyr grensekryssende fjernsalg av disse varene

---

⁶ Lovvedtak 26 (2016–2017), jf. Prop. 142 L (2015–2016) *Endringer i tobakkskadeloven (gjennomføring av direktiv 2014/40/EU og standardiserte tobakkspakninger)*

⁷ European Commission, Directorate-General for Health and Food Safety, *Support study to the report on the application of Directive 2014/40/EU – Final report*, Publications Office, 2021.

nå er henholdsvis 21 og 18 av totalt 27 medlemsland. Departementet vil nedenfor gjennomgå noen utvalgte land som har innført forbud mot fjernsalg.

Nederland

Nederland har siden 2023 hatt forbud mot innenlands og grensekryssende fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter mv.

Når det gjelder innenlands fjernsalg, forbyr nederlandsk lov nettbutikker å selge tobakksvarer og relaterte produkter (som elektroniske dampprodukter, elektroniske varmeapparater og urteprodukter ment for røyking) til nederlandske forbrukere.

Når det gjelder grensekryssende fjernsalg, er det forbudt for utenlandske nettbutikker å selge tobakksvarer, e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere med nikotin til forbrukere i Nederland. Det er også forbudt for nederlandske nettbutikker å selge slike varer på nettet til forbrukere i andre land som har forbud mot fjernsalg.

Forbudet mot grensekryssende fjernsalg utvides i 2024, slik at det i likhet med forbudet som gjelder innenlands, vil omfatte e-sigaretter uten nikotin, gjenoppfyllingsbeholdere uten nikotin, patroner uten nikotin, elektronisk oppvarmingsutstyr og urteprodukter beregnet for røyking.

Finland

Finland har siden 2016 hatt et forbud mot fjernsalg av tobakksvarer, elektroniske sigaretter, gjenoppfyllingsbeholdere og urteprodukter. Forbudet gjelder både grensekryssende og innenlands fjernsalg av disse varene.

I 2023 foreslo en arbeidsgruppe nedsatt av det finske Sosial- og helsedepartementet å utvide forbudet mot fjernsalg, slik at det også omfatter nikotinsnus.⁸

Latvia

Latvia forbyr innenlands og grensekryssende fjernsalg av tobakksvarer, e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere (med og uten nikotin), nikotinsnus, oppvarmede urteprodukter med nikotin og produkter med oppvarmet tobakk. Forbudet gjelder både innad i EØS-området og salg fra tredjeland.

3.4 Situasjonen i Norge i dag

Siden Stortinget i 2016 vedtok å innføre en registreringsordning for fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter, har privatinnførsel av tobakksvarer og e-sigaretter økt vesentlig. I perioden 2010 til 2014 lå antall registrerte kilo privatimporterte sigaretter på mellom 39 og 24 kilo. For snus var tallene for samme periode på mellom syv og 29 kilo, jf. Prop. 142 L (2015–2016) side 43. Tall fra Tolletaten viser at etaten i 2023 registrerte 3932 kilo tobakksvarer og nikotinprodukter – en markant oppgang fra 640 kilo i 2022. Tilsvarende tall for årene 2020 og 2021 er hhv. 986 kilo og 1090 kilo. Det er også grunn til å tro at det er relativt store mørketall her.

Videre har antallet aktører som selger tobakksvarer og e-sigaretter til norske forbrukere via digitale kanaler, økt. Dette gjelder særlig salg av snus og e-sigaretter. Det har dessuten kommet flere nye aktører på markedet som bruker aggressive markedsføringsmetoder, og

---

⁸ Social- och hälsovårdsministeriet, *Utveckling av tobaks- och nikotinpolitiken - Åtgärdsförslag av arbetsgruppen 2023*, 2023.

departementet har fått informasjon om at foreldre har opplevd at produktene har blitt sendt rett i postkassen til mindreårige.

Økt netthandel har også ført til økt markedsføring og eksponering for tobakksvarer og e-sigaretter i sosiale medier. I en rapport fra Retriever, levert på oppdrag fra Kreftforeningen i 2021, fremgår det at det i sosiale medier finnes over 230 norske sider, kontoer eller profiler som eksponerer tobakk og/eller relaterte produkter på en salgsfremmende måte. Av disse er 69 pst. bransjeaktører. E-sigaretter skiller seg ut som det mest eksponerte produktet i disse kanalene. Etersom sosiale medier i stor grad brukes av barn og unge, eksponeres de på denne måten for ulovlig tobakksreklame.

Fordi tobakksregelverket inneholder mange og detaljerte regler for hvordan produktene kan være utformet, er kontrollen ved privatinnførsel krevende og Tolletaten må ofte kontakte Helsedirektoratet for avklaringer om gjeldende regelverk. Tolletaten har opplyst at dette er langt mer ressurskrevende for dem, enn om de hadde hatt et innførselsforbud å forholde seg til.

3.5 Departementets vurderinger og forslag

Sett i lys av den ovennevnte utviklingen som har vært siden 2016, mener departementet at hensynet til beskyttelse av folkehelsen, og særlig hensynet til barn og unge, ikke er tilstrekkelig ivare tatt gjennom en registreringsordning for fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter. Departementet foreslår derfor å innføre et forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter, i tråd med tobakksdirektivet artikkel 18. Dels vil et forbud mot nettsalg av disse varene hindre at ulovlige produkter finner veien inn på det norske markedet. Og dels vil et forbud mot nettsalg bidra til å oppfylle tobakksstrategiens hovedmål om at tilgangen til tobakksvarer og e-sigaretter skal bli vesentlig redusert for å verne barn og unge. Et forbud vil redusere eksponeringen barn og unge utsettes for på nett, motvirke normalisering av disse varene samt motvirke både lavere priser og den generelle reklameeffekten nettsalg gir. I tillegg vil et forbud mot nettsalg av tobakksvarer og e-sigaretter redusere utfordringene knyttet til manglende effektiv alderskontroll ved nettsalg. Et forbud mot nettsalg vil således samsvare med regjeringens mål om å oppnå en tobakks- og nikotinfri generasjon.

Utfordringer knyttet til manglende effektiv alderskontroll var tema i en rapport om anvendelsen av tobakksdirektivet utgitt av EU-kommisjonen i 2021.⁹ Rapporten, som er basert på de fem årene som hadde gått siden direktivet trådte i kraft i EU i 2016, viser at felles for de medlemslandene som har registreringsordning, er at de har utfordringer knyttet til ordningen fordi de digitale alderskontrollsystemene på kjøpstidspunktet ikke er effektive nok. Av rapporten fremgår det at selv om de fleste medlemslandene har systemer for alderskontroll på plass, tyder forsøk som ble utført med såkalte *mystery shoppers* på at mange nettsalgsselskaper i flere ulike medlemsland bruker ineffektive systemer for alderskontroll som enkelt kan omgås av mindreårige kjøpere. Av nettsalgsselskapene som inngikk i forsøkene, hadde 80 pst. ingen annen alderskontroll enn selvrapporing. Dette innebærer at kjøper selv huker av på

---

⁹ I dansk versjon: *Rapport fra Kommissionen til Europa-parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om anvendelsen af direktiv 2014/40/EU for så vidt angår fremstilling, præsentation og salg af tobakksvarer og relaterede produkter, 2021.*

spørsmål om hen er over eller under 18 år. Ingen av selskapene utførte alderskontroll ved utlevering av varene.

For både innenlands og grensekryssende fjernsalg vil det antagelig kunne lages systemer for alderskontroll på kjøpstidspunktet som er mer effektive enn det som synes å være normen på resten av kontinentet, gjennom bruk av systemer som alminnelig BankID eller BankID med biometrisk identifikasjon. Det kan tenkes at innføring av slike krav for nettkjøp vil hindre de fleste mindreårige fra å få kjøpt tobakksvarer og e-sigaretter. Det er imidlertid mulig å omgå slike systemer ved at en person over 18 år kjøper varene på nett på vegne av en mindreårig. Varene kan like fullt sendes hjem til den mindreåriges adresse, så fremt det ikke er noen alderskontroll ved utlevering av varene.

Krav om alderskontroll også ved *utlevering* av tobakksvarer og e-sigaretter, slik registreringsordningen var tenkt innrettet i 2016, kunne bøtet på disse utfordringene. En streng praktisering av alderskontroll ved utlevering kan hindre mindreårige i å få tak i tobakksvarer og e-sigaretter. Departementet er imidlertid kjent med at det i praksis har vært problemer også med slike ordninger, bl.a. har Vinmonopolet tidligere opplevd utfordringer knyttet til gjennomføring av alderskontroll ved utlevering av alkoholholdig drikk kjøpt ved nettsalg.

Departementet viser også til at det ikke kun er alderskontroll som er en utfordring ved nettsalg. Som nevnt utfordrer nettsalg også reklameforbudet, avgiftspolitikken og gir økt tilgjengelighet og eksponering for tobakksvarer og e-sigaretter for barn og unge.

Den ovennevnte rapporten fra EU-kommisjonen om anvendelsen av tobakksdirektivet viser også andre utfordringer knyttet til registreringsordninger for fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter. I rapporten fremkommer det at overvåking og håndheving av grensekryssende fjernsalg generelt er utfordrende. Medlemsland som har registreringsordning, har utfordringer både knyttet til uregistrerte forhandlere som opererer i landet deres og forhandlere som selger varer som er forbudt eller som ikke er i samsvar med direktivet. Bare et fåtall av medlemslandene med registreringsordning opplyste at de overvåker uregistrerte forhandlers aktivitet. Videre rapporterte disse landene om at det er vanskelig å stenge slike forhandlers nettsider – særlig når serverne som brukes er plassert utenfor EU. I en underlagsrapport fra 2021 til EU-kommisjonens rapport om anvendelsen av direktivet, fremkommer det også at flere organisasjoner er av den oppfatning at grensekryssende fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter undergraver funksjonen til det indre marked, folkehelsen og skattepolitikken i Europa, og at denne formen for salg derfor bør forbys på EU-nivå.

3.5.1 Alternativ innretning for innenlands fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter

En mulig negativ konsekvens av å innføre et forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter, er at produktene kan bli mindre tilgjengelige for brukere av disse varene som har lang avstand til nærmeste butikk. Departementet har derfor vurdert om en alternativ løsning til et totalforbud mot nettsalg av tobakksvarer og e-sigaretter kunne være en annen innretning på reguleringen. For eksempel en ordning som forbyr salg av tobakksvarer og e-sigaretter i nettbutikker med tobakksalg som hovedformål, men tillate slikt salg for nettbutikker som selger disse varene som en del av ordinær dagligvareomsetning. Tanken er at slike butikker ikke i samme grad som spesialforretninger vil appellere til barn og unge. Departementet ser imidlertid klare utfordringer med en slik innretning.

Et innenlands forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter vil ikke bare berøre norske virksomheter, men også selskaper fra andre land i EØS-området som har etablert seg i Norge. Et skille mellom nettbutikker med tobakkssalg som hovedformål og nettbutikker som selger tobakk som en del av ordinær dagligvareomsetning vil langt på vei innebære en sontring mellom innenlandske og utenlandske butikker. Dette fordi det i Norge kun finnes norske dagligvarebutikker som selger tobakksvarer på nett, mens flertallet av de nettbutikkene som har tobakkssalg som hovedformål, er utenlandske. Et slik forbud vil dermed ramme selskaper med opphav fra andre EØS-land i større grad enn norske selskaper. Etter departementets syn vil en slik innretning derfor både utfordre tjenstedirektivets etableringsregler, se nærmere omtale under, og EØS-rettens generelle forbud mot diskriminering på grunnlag av nasjonalitet nedfelt i EØS-avtalen artikkel 4. Sistnevnte forbud favner vidt og rammer både direkte og indirekte diskriminering på grunnlag av nasjonalitet. Departementet ber om høringsinstansenes syn på disse spørsmålene.

Å innføre et skille mellom nettbutikker med tobakkssalg som hovedformål og butikker som selger tobakk som en del av ordinær dagligvareomsetning vil dessuten ikke bidra til å gjøre tobakksvarer og e-sigaretter mindre tilgjengelige for mindreårige – utfordringene med alderskontroll vil stadig være til stede med en slik innretning. I tillegg vil en slik ordning ikke nødvendigvis bidra til at barn og unge i mindre grad blir eksponert for tobakksvarer og e-sigaretter eller til å hindre normalisering av disse varene. Hovedårsaken til at departementet mener at det bør innføres et forbud mot denne formen for salg er hensynet til å verne barn og unges helse. Dette innebærer at selv om en konsekvens av å forby nettsalg av tobakksvarer og e-sigaretter kan være redusert tilgjengelighet av disse produktene for voksne brukere, redusert lønnsomhet for produsenter og spesialforretninger for tobakksvarer og e-sigaretter, samt at et forbud kan tenkes å gi en fordel for etablerte selskaper med fysiske butikker, er hensynet til redusert tilgjengelighet for barn og unge etter departementets syn viktigere. Tiltaket er et naturlig skritt på veien mot en tobakks- og nikotinfri generasjon og på lenger sikt et tobakksfritt samfunn, og et totalforbud vil gi en mer konsekvent politikk på dette området.

Departementet mener på denne bakgrunn at Norge, i likhet med det store flertallet av EUs medlemsland, bør innføre et forbud mot grensekryssende fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter. Det foreslås også et tilsvarende forbud mot innenlands fjernsalg. For det første vil et forbud mot nettsalg av disse varene hindre at ulovlige tobakksvarer og e-sigaretter finner veien inn på det norske markedet. For det andre vil et forbud mot nettsalg bidra til å oppfylle tobakksstrategiens hovedmål om at tilgangen til tobakksvarer mv. skal bli vesentlig redusert for å verne barn og unge: Et forbud vil redusere eksponeringen barn og unge utsettes for på nett, motvirke normalisering av bruk av disse varene samt motvirke både lavere priser og den generelle reklameeffekten nettsalg gir. Dessuten vil et forbud mot nettsalg av tobakksvarer og e-sigaretter redusere utfordringene knyttet til manglende effektiv alderskontroll. Endelig vil et forbud gi en mer konsekvent politikk på dette området og samsvare med regjeringens mål om å oppnå en tobakks- og nikotinfri generasjon. Departementet foreslår på denne bakgrunn at det inntas et forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter i ny tsl. § 21 a. Departementet ber om høringsinstansenes syn på om forbudet også bør omfatte nikotinprodukter og røykebaserte urteprodukter, slik enkelte land har innført.

3.5.2 EØS-rettslig vurdering av forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter

Det er på det rene at et forbud mot *grensekryssende* fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter er i tråd med EØS-retten, jf. tobakksdirektivet artikkel 18, jf. artikkel 20.

Tobakksdirektivet regulerer ikke *innenlands* fjernsalg. Direktivet som sådan er altså ikke til hinder for at medlemslandene innfører forbud mot innenlands fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter, slik flere av EUs medlemsland har gjort etter mønster fra direktivet. Spørsmålet er om det er andre EØS-rettslige regler som er til hinder for at medlemslandene innfører innenlands forbud mot nettsalg av tobakksvarer og e-sigaretter, på tilsvarende vis som for grensekryssende fjernsalg av disse produktene.

Når det gjelder de alminnelige reglene om fri bevegelse for varer, jf. EØS-avtalen artikkel 11, jf. artikkel 13, og retten til fri etablering, jf. artikkel 31, kommer ikke disse til anvendelse på spørsmålet om et innenlands forbud mot nettsalg av tobakksvarer og e-sigaretter er i tråd med EØS-retten. Dette fordi et forbud mot innenlands nettsalg etter sin natur ikke inneholder et grensekryssende element, det vil si, ikke påvirker samhandelen mellom EØS-land.

Heller ikke etableringsreglene i tjenstedirektivet får etter departementets vurdering betydning for innføring av et forbud mot innenlands fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter. Reglene er gjennomført i norsk rett i tjensteloven kapittel 3 og inneholder ikke noe tilsvarende krav om grensekryssende element for å kunne komme til anvendelse. Tjensteloven § 9, som gir regler om forbudte krav ved etablering av tjenstevirksomhet, angir i første ledd at retten til å starte og utøve tjenstevirksomhet ikke kan gjøres betinget av krav som direkte eller indirekte innebærer forskjellsbehandling på grunnlag av statsborgerskap, bosted eller etableringsland. Ettersom et forbud mot innenlands nettsalg av tobakksvarer og e-sigaretter vil påvirke alle selskaper som selger disse varene på nett på samme vis, uavhengig av statsborgerskap, bosted eller etableringsland, er heller ikke denne bestemmelsen til hinder for innføring av et innenlands forbud.

Videre er departementet av den oppfatning at det forhold at EU har fastsatt at medlemslandene kan forby grensekryssende fjernsalg, begrunnet i hensynet til å hindre omsetning av ulovlige tobakksvarer og å hindre salg av tobakksvarer og e-sigaretter til mindreårige, i seg selv taler for at medlemslandene også kan innføre forbud på nasjonalt nivå. I diskusjoner om saken i EUs ekspertgruppe for tobakkspolitikk, har det også blitt minnet om at land som kun innfører forbud mot *grensekryssende* fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter, må rettferdiggjøre hvorfor de tillater innenlands nettsalg. Dette fordi kombinasjonen av et forbud mot grensekryssende nettsalg og adgang til innenlands nettsalg kan favorisere nasjonale nettsalgsselskaper på bekostning av utenlandske, noe som kan være i strid med EØS-retten.

Departementet vurderer på denne bakgrunn at EØS-retten ikke er til hinder for at Norge innfører et forbud mot innenlands fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter – slik flere av EUs medlemsland allerede har gjort.

3.5.3 Tilsyn og reaksjoner

Tilsynsmyndighet for forbudet mot fjernsalg vil være Helsedirektoratet, jf. tsl. § 35 første ledd, og kommunene dersom tilfellet gjelder et registrert salgssted, jf. tsl. § 35 tredje ledd. Helsedirektoratet vil føre tilsyn både med at registrerte detaljister i Norge ikke foretar fjernsalg av tobakksvarer mv. innenlands, at ingen norske virksomheter foretar fjernsalg til forbrukere i

andre land og til slutt at ikke utenlandske virksomheter foretar fjernsalg til forbrukere i Norge. I sistnevnte tilfeller vil Helsedirektoratet kontakte tilsynsmyndigheten i det aktuelle landet, slik at disse kan følge opp, i tråd med tobakksdirektivet artikkel 23, jf. artikkel 18 og 20.

Ved brudd på forbudet mot fjernsalg vil Helsedirektoratet eller kommunen kunne ilegge påbud om retting og tvangsmulkt, jf. tsl. § 36, ilegge overtredelsesgebyr når tsl. § 36 a har trådt i kraft, pålegge salgsforbud iht. tsl § 36 b, inndra bevilling etter tsl. § 36 c, fatte vedtak om fjerning av digitalt nettinnhold iht. tsl. § 36 d eller nekte registrering eller godkjenning etter tsl. § 37. Kontroller ved privatinnførsel vil utføres av Tolletaten. Dersom tolletaten oppdager forsøk på privatimport av tobakksvarer mv., vil varene kunne bli beslaglagt og destruert, jf. tsl. § 43. I alvorlige tilfeller vil saken også kunne bli politianmeldt, jf. tsl. § 44.

4 Forskrifter om standardiserte e-sigaretter mv.

4.1 Innledning

Helse- og omsorgsdepartementet fremmet i fjor Prop. 125 L (2022–2023) *Endringer i tobaksskadeloven (strengere regulering av e-sigaretter)*. I proposisjonen foreslo departementet å innføre krav om standardisert innpakning for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere. Lovforslaget ble vedtatt av Stortinget i november 2023, jf. lovvedtak 7 (2023–2024) og lov 20. desember 2023 nr. 107.

Dette høringsnotatet inneholder forslag til forskrifter om standardiserte innpakninger for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, med og uten nikotin. Med standardisert innpakning menes lik utforming og merking av alle pakninger, slik at det ikke vil være tillatt med bruk av produsenters egne logoer, varemerker, symboler, bilder, farger eller andre former for reklame. Standardiseringen innebærer at pakningene skal være ensfarget, og at påføring av merke- og variantnavn og produsentinformasjon skal ha standardisert farge, plassering, font og størrelse. Det foreslås også regulering av e-sigaretters farge og utformingen av gjenoppfyllingsbeholdere. I tillegg foreslås det regulering av fargen på e-væske og enkelte andre elementer, som strekkode og innpakningsmateriale.

Departementet har ikke ennå tatt stilling til om denne reguleringen bør tas inn i merkeforskriften, hvor standardisering av tobakksvarer er inntatt, eller om det passer bedre i den kommende forskriften om elektroniske sigaretter mv. som var på høring i 2017. Forslag til forskriftsbestemmelser er derfor inntatt nederst i kapittel 8 og med foreløpige paragrafnummerering (§ x1 osv.). Departementet vil tilpasse plasseringen etter en nærmere vurdering og ev. høringsinnspill om saken.

Når det gjelder forslaget forhold til EØS- og WTO-retten, vises det til omtale i Prop. 125 L (2022–2023) kapittel 9. Forslaget til forskriftsendringer vil bli sendt på EØS-høring i tråd med lov 17. desember 2004 nr. 101 om europeisk meldeplikt for tekniske regler m.m. (EØS-høringsloven).

4.2 Bakgrunn

Det er et mål i tobakkspolitikken at barn og unge ikke skal bruke e-sigaretter. Flere rapporter de siste årene har pekt på helserisiko ved bruk, jf. omtale i kapittel 2.2 ovenfor. Til tross for

dagens norske forbud mot e-sigaretter med nikotin er det en viss bruk av e-sigaretter i Norge, også blant unge, og tendensen er økende, jf. omtale i kapittel 2.3 ovenfor.

I WHO's tobakksrapport fra 2019 anbefales landene å innføre tiltak for å hindre bruk av e-sigaretter blant unge, herunder krav om standardisert innpakning. Folkehelseinstituttet gikk i 2018 igjennom forskningslitteraturen på produktregulering av tobakksvarer og e-sigaretter. De konkluderte med at det kan se ut til at ulik utforming av selve tobakksvarene og hvordan pakningene er utformet bidrar til feilaktige oppfatninger om hvor skadelige produktene er. Når det gjelder e-sigaretter, er det stor variasjon i utforming og innpakning. Enkelte e-sigaretter er utformet med glitter, diamanter, tegnefigurer osv. eller som lekefigurer, elementer som særlig kan virke tiltrekkende på unge.

I en såkalt «call to action» fra 14. desember 2023 oppfordret WHO nasjonale myndigheter til å raskt iverksette effektive tiltak for å beskytte barn og unge mot helseskader fra e-sigaretter.¹⁰ WHO peker på at bruken av e-sigaretter blant unge har økt, at e-sigaretter ikke bidrar til netto fordeler for folkehelsen og at e-sigaretter ikke er et effektivt hjelpemiddel for røykeslutt. WHO anbefaler at land som har forbud mot e-sigaretter styrker overvåkning og tilsyn av forbudet, og at land som tillater e-sigaretter som forbrukerprodukt sikrer sterke reguleringer for å redusere produktenes appell og skaderisiko på befolkningen, herunder smaksforbud, grenseverdier for nikotininnhold og særavgifter.

4.3 Gjeldende rett

Tobakksdirektiv 2014/40/EU inneholder bestemmelser om bl.a. fremstilling, presentasjon og salg av tobakksvarer og e-sigaretter, men regulerer ikke e-sigaretters utseende eller design. Tobakksdirektivet kommer ikke til anvendelse på e-sigaretter uten nikotin. I direktivets artikkel 24 nr. 1 fremgår det at medlemslandene, når det gjelder forhold regulert av direktivet, ikke kan forby eller begrense produkter som oppfyller direktivets krav. Unntak fra dette er inntatt i artikkel 24 nr. 2 for standardisering av tobakkspakninger så lenge dette er begrunnet i hensynet til folkehelsen.

Norge har i dag et forbud mot import og salg av e-sigaretter med nikotin. Dette forbudet vil erstattes av en ny registreringsordning når tobakksdirektivet trer i kraft i Norge, jf. tsl. § 34 a (ikke i kraft) og tobakksdirektivet artikkel 20. Registreringsordningen vil i Norge også omfatte e-sigaretter uten nikotin.

Etter tsl. § 30 første ledd er det i dag forbudt å innføre eller selge *tobakkspakninger* og tobakksvarer som ikke har standardisert utforming. Det fremgår at standardiseringen bl.a. kan gjelde farge, form, utseende, materiale og merking. Det er gitt detaljerte bestemmelser om standardisering i forskrift 6. februar 2003 nr. 141 om innhold i og merking og utforming av

---

¹⁰ 1) WHO, *nyhetssak 14. desember 2023*: <https://www.who.int/news/item/14-12-2023-urgent-action-needed-to-protect-children-and-prevent-the-uptake-of-e-cigarettes>,

2) WHO, *Electronic cigarettes: call to action*: <https://www.who.int/publications/m/item/electronic-cigarettes-call-to-action> og

3) WHO, *Technical note on call to action on electronic cigarettes*:

https://cdn.who.int/media/docs/default-source/tobacco-hq/regulating-tobacco-products/ends-call-to-action-background.pdf?sfvrsn=7dd2856e_11&download=true

tobakksvarer mv. (merkeforskriften), hvor det også fremgår at kravene kun gjelder for sigaretter, rulletobakk og snus, jf. forskriftens § 17.

I lov 20. desember 2023 nr. 107 endres tsl. § 30 slik at e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere legges til i første ledd. Bestemmelsen har ennå ikke trådt i kraft.

4.4 Reguleringer i andre land

Danmark

Danmark vedtok i 2020 at e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere med og uten nikotin skal ha standardisert innpakning, på samme måte som urtebaserte røykeprodukter og alle tobakksvarer unntatt sigarer og pipetobakk, jf. lov nr. 2071 av 21. desember 2020 og lovforslag L 61 (2020–2021). Kravet ble gjeldende fra 1. oktober 2022. Tiltaket er særlig rettet mot barn og unge. Det danske helsedepartementet begrunner reguleringen med at barn og unge er mer sensitive overfor merkevarebygging, logoer mv. og at standardisering vil begrense pakningenes reklameeffekt. I lov nr. 426 av 18. mai 2016 om elektroniske sigaretter m.v. § 9 a første ledd er det vedtatt et påbud om at alle som selger e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere med og uten nikotin i Danmark, skal sikre at alle enkeltpakninger og ev. ytre forpakninger har standardisert utforming.

Kravene til standardisering er nærmere fastsatt i forskrift om standardisering av e-sigaretter.¹¹ I denne fremgår det krav til farge, pakningselementer og utforming av overflater til enkeltpakningene, både indre og ytre emballasje, og innpakkingsmateriale for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere. I tillegg stilles det krav til hvordan pakningene skal eller kan merkes med helseadvarsel, merke- og variantnavn, strekkode, samt ev. batchnummer.

Finland

Finland innførte standardiserte pakninger for tobakksvarer, e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere fra 1. mai 2023. Kravet gjelder for både nikotinholdige og nikotinfrie e-sigaretter mv.

Den finske reguleringen skiller seg fra den danske ved at den bl.a. inneholder bestemmelser om selve gjenoppfyllingsbeholderen, herunder form, farge og utforming av overflater på beholderen.¹² Selve beholderen skal være sylindrerformet med en traktformet dyse. Gjenoppfyllingsbeholderen skal være gjennomsiktig og fargeløs, og skal ha en jevn og flat overflate. Lokket på gjenoppfyllingsbeholderen skal være gjennomsiktig, hvitt eller svart. Dersom gjenoppfyllingsbeholderen er påført en etikett, skal denne være i standardisert farge. I tillegg til dette stiller den finske reguleringen krav til at selve e-væsken skal være gulfarget eller fargeløs, og ikke skille seg ut i farge fra annen e-væske. Fargen skal ikke brukes for å fremme salget av e-væsken. Dette kravet gjelder kun nikotinholdig e-væske.

Nederland

Nederland innførte i 2020 standardisering av tobakkspakninger, og i 2022 standardisering av e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere. I høringsnotatet fra 2020 begrunnes innføringen av standardiserte pakninger for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere med at dette vil begrense produktenes appell overfor unge og øke bevisstheten om at bruk av produktene medfører

---

¹¹ BEK nr 699 af 19/04/2021 (*Bekendtgørelse om standardisering af elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med og uden nikotin*)

¹² Finsk tobakkslov 549/2016 § 36

helseisik. Tiltaket er ment å beskytte både unge og voksne mot nikotinavhengighet. Nederlandske myndigheter viser også til at bruken av e-sigaretter er betydelig blant unge og at det er viktig å hindre at unge mennesker blir avhengige av et produkt som både er skadelig i seg selv og kan være et springbrett til røyking av tobakksprodukter. De fremholder videre at emballasjen til e-sigaretter ofte er designet med attraktive (lyse) farger, glitter, pregninger og tiltalende slagord. Gjenoppfyllingsbeholdere med muntre farger og design på emballasjen medfører at e-sigaretter mv. er ekstra attraktive for unge mennesker.

4.5 Departementets vurderinger og forslag

Tobakksskadeloven § 30 om standardiserte pakninger og varer gjelder i dag kun for tobakksvare. Stortinget har vedtatt at bestemmelsen skal utvides til å også omfatte e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, men dette har foreløpig ikke trådt i kraft, jf. lov 20. desember 2023 nr. 107 og Prop. 125 L (2022–2023) kapittel 5.3.

Kravet om standardisert utforming vil gjelde for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere både med og uten nikotin. Det ble i denne forbindelse vist til at det ikke er ønskelig at barn og unge skal tiltrekkes av produktgruppen som sådan, og enhetlig regulering vil forenkle tilsynet med produktene.

I likhet med kravet om standardisert utforming for tobakksvare, vil kravet om standardisert utforming for e-sigaretter mv. gjelde ved import og ved salg i alle typer utsalgssteder, inkludert avgiftsfritt salg og spesialforretninger.

Etter tsl. § 30 første ledd fremgår det at standardiseringen kan gjelde farge, form, utseende, materiale og merking, herunder bruk av varemerke, logo og andre elementer knyttet til merkevarebygging. Dette er ikke en uttømmende liste, slik at også andre elementer kan standardiseres.

I dette høringsnotatet foreslås det detaljregulering for standardisert utforming av e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere. I utformingen av de nye forskriftsbestemmelsene er det i stor grad sett hen til hvordan den norske merkeforskriften regulerer standardisert utforming av tobakksvare og den danske forskriften om standardisering av e-sigaretter. I tillegg er enkelte forslag hentet fra den finske reguleringen.

4.5.1 Definisjoner

Merkeforskriften § 3 inneholder en rekke definisjoner som er relevante for standardiseringsbestemmelsene, herunder definisjoner av enkeltpakning, merkenavn, innpakningsmateriale, ytre flater mv. Avhengig av hvor forskriftsbestemmelsene om standardiserte e-sigaretter plasseres, må enten definisjonene i merkeforskriften tilpasses til å passe også for denne produktgruppen, eller det må inntas tilsvarende definisjoner i e-sigarettforskriften.

Departementet ber høringsinstansene om innspill på om det i denne forbindelse er behov for andre definisjoner enn de som er inntatt i merkeforskriften § 3 og om det er definisjoner der som bør tilpasses på særskilt måte for å dekke standardisering av e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere.

4.5.2 Alminnelig bestemmelse om merkekrav og unntak fra disse

For tobakksvare er det i merkeforskriften § 9 gjort unntak fra merkebestemmelsene for den varekvoten som reisende til Norge på lovlig måte kan innføre toll- og avgiftsfritt eller mindre

kvanta tobakksvarer som tas inn i landet til eget bruk som reisegods, jf. merkeforskriften § 9 annet ledd. Departementet finner at det er hensiktsmessig med tilsvarende unntak for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, jf. forslag til ny § X1.

4.5.3 Farge på e-sigarettene og forbud mot barneappellerende utforming

Departementet kan ikke se at den danske eller finske reguleringen har bestemmelser som stiller krav til farge på selve e-sigaretten. Til sammenligning er det i merkeforskriften stilt krav til at sigaretter skal være hvite, med ev. korkfarge på foringsrøret, jf. merkeforskriften § 35.

Departementet vurderer at det er viktig at også selve e-sigaretten reguleres. I motsetning til tobakksvarer vil brukeren av e-sigaretter sjelden bære med seg pakningen produktet selges i, til forskjell fra en sigarettpakke eller snusboks. Dette gjelder da særlig e-sigaretter som kan brukes flere ganger ved å fylle på e-sigarettvæske. Departementet viser til at det er stor variasjon i e-sigaretters utforming, og flere e-sigaretter har sterke og skinnende farger som er svært iøynefallende. Enkelte e-sigaretter er også påført glitter, «diamanter», tegneseriefigurer og lignende elementer. For e-sigaretter til engangsbruk vil fargen gjerne vise e-sigaretts aroma, f.eks. at rød farge innebærer at e-sigaretten selges med jordbærsmak. Slik henvisninger vil likevel være et mindre problem når forbudet mot karakteristisk aroma innføres.

Departementet vurderer at e-sigaretts farge i størst mulig grad bør standardiseres. Med en slik regulering unngår man at selve e-sigaretten vekker oppmerksomhet og fremstår appellerende for barn og unge.

Departementet foreslår på denne bakgrunn at det stilles krav om at e-sigaretter utformes i nøytrale farger, som svart, sølvgrå, hvit eller matt Pantone 448 C, jf. utkast til ny § x2.

Departementet ber om innspill på om det er andre farger som bør være tillatt eller om det er farger som bør utgå.

Departementet viser til den store produktvariasjonen som finnes på markedet på nåværende tidspunkt. Departementet er kjent med at enkelte e-sigaretter er utformet som leketøyfigurer. Det er gode grunner til å forby slik barnevennlig utforming. Det foreslås derfor et forbud mot slik utforming i forslag til § x2 første ledd annen setning. Departementet ber om innspill på om det bør stilles ytterligere krav til selve utformingen av e-sigaretten, eller elementer tilknyttet e-sigaretten, og hva disse i så fall bør være.

4.5.4 Farge og glansgrad på enkeltpakningene og ytre pakninger

I forbindelse med innføringen av standardiserte tobakksvarer og tobakkspakninger i Norge, ble det sett hen til forbrukerundersøkelser fra Australia om fargevalg. Departementet fant da at det var godt dokumentert at fargen Pantone 448 C ville bidra til å oppnå formålet med reguleringen.

Departementet mener at samme farge bør benyttes på pakningene for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, jf. forslag til ny § X3 første ledd. Dette vil sikre en enhetlig regulering av tobakks- og nikotinprodukter. Fargen Pantone 448 C vil forbindes med tobakksvarer, og i forlengelsen av dette kunne gi et signal om at bruk av e-sigaretter også har skadelige helseeffekter. I tillegg vil en enhetlig regulering av tobakks- og nikotinprodukter forenkle tilsynsarbeidet for tilsynsmyndighetene. Departementet viser i denne forbindelse til at også Danmark har stilt krav om at ytre overflater på enkeltpakninger og ytre emballasje skal ha fargen matt Pantone 448 C.

I merkeforskriften § 18 er det inntatt at unntak standardiseringsreglene gjelder med mindre annet er angitt i lov eller forskrift. Departementet har foreslått tilsvarende unntak i forslag til ny § x3 første ledd. Departementet ber i denne forbindelse om innspill på om det er et behov for et mer generelt unntak fra standardiseringskravene dersom det fremgår eksplisitte krav til merking av produktene i annen lovgivning.

Når det gjelder indre flater av pakningene, fremgår det av merkeforskriften § 18 at for sigaretter og rulletobakk skal disse være matt hvit eller matt Pantone 448 C. I den danske reguleringen er også sølvgrå tillatt. Departementet har på denne bakgrunn også inntatt sølvgrå i utkast til ny § x3 annet ledd for pakningene for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, men ber om innspill på om dette bør utelates.

Departementet har ikke foreslått å regulere åpningsmekanismene på pakningene. I dansk regulering er avrivningsbånd regulert, og departementet har foreslått tilsvarende regulering i dette forslaget, jf. utkast til ny § x3 tredje ledd.

4.5.5 Farge og form på gjenoppfyllingsbeholder og e-væske

Departementet har sett hen til den finske reguleringen av utforming og farge på gjenoppfyllingsbeholdere, herunder krav til farge på e-væske, og vurderer at tilsvarende krav bør inntas i forslag til nye forskriftsbestemmelser.

Departementet viser til at gjenoppfyllingsbeholderen i likhet med pakningen den kommer i, ikke bør vekke oppmerksomhet eller virke spennende for barn og unge. Det vises i denne sammenheng til at det har skjedd tilfeller med nikotinforgiftninger blant små barn. Med en nøytral utforming av gjenoppfyllingsbeholderen vil små barn i mindre grad bli fristet til å drikke innholdet i beholderen. Med standardisert form på gjenoppfyllingsbeholderen fjernes også muligheten for at denne kan bidra til at et produkt skiller seg ut i mengden av produkter. Departementet foreslår på denne bakgrunn at gjenoppfyllingsbeholdere skal være sylindrerformede, gjennomsiktige og fargeløse, jf. utkast til ny § x4. Videre foreslås det at flaten skal være glatt og uten pregninger, og at lokk skal være gjennomsiktig, hvitt eller svart. Eventuelle etiketter bør være i samme farge som emballasjen til produktet.

Departementet finner at hensynet til barn og unge tilsier at også e-væsken bør reguleres, slik at denne ikke kan tilsettes farge. I den finske reguleringen er det fastsatt at e-væsken kan være gulaktig eller fargeløs. Etter det departementet kjenner til er enkelte e-væsker naturlig noe brune i fargen, og kan også endre seg litt over tid. Departementet ber derfor om innspill til hvordan fargen på e-væske bør reguleres, og om det skal fastsettes at fargen kun kan være fargeløs eller svakt gulfarget. Departementet vurderer at fargetilsetninger eller andre elementer som kan endre e-væskens karakter, som f.eks. glitter, skal være forbudt. Se utkast til ny § x5.

4.5.6 Pakningsflater, kalibreringsmerke, innpakkingsmateriale og strekkode

Når det gjelder flater på pakningene er det foreslått en tilsvarende regulering som i merkeforskriften § 19, ved at ytre og indre pakningsflater skal være flate og glatte uten uregelmessige elementer, jf. utkast til ny § x6. Det er likevel inntatt et tilsvarende unntak som i den danske reguleringen med unntak for elementer som er nødvendige for å folde materialet.

I merkeforskriften § 24 er det inntatt en bestemmelse om muligheten for å ha et kalibreringsmerke på pakningene dersom dette er nødvendig for produksjonen. Det er ikke en

tilsvarende bestemmelse i den danske reguleringen. Departementet har ikke foreslått en slik bestemmelse for e-sigaretter, men ber om tilbakemelding på om det er nødvendig å ha et unntak for å ha et slikt merke på pakningene.

Når det gjelder innpakkingsmateriale er dette for tobakksvarer regulert i merkeforskriften § 22. Den danske reguleringen er tilnærmet lik, og departementet foreslår en tilsvarende bestemmelse i ny § x7.

Når det gjelder strekkode, er det i den danske reguleringen krav om at koden skal plasseres på bunnen eller siden av pakningen dersom pakningen er kubeformet. Det er ikke foreslått tilsvarende krav her, kun at strekkoden ikke kan plasseres på forsiden, slik det allerede er regulert for tobakksvarer i merkeforskriften § 23, jf. utkast til ny § x8. Departementet ber om innspill på om plasseringen bør reguleres tilsvarende den danske reguleringen.

4.5.7 Produkt-ID

Videre foreslås det at det tidligere høringsforslaget om at ytre pakninger og enkeltpakninger med e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere skal påføres en produkt-ID, bør fremgå av en egen bestemmelse, og reguleres på tilsvarende måte som i den danske reguleringen hvor det stilles krav til skriftstørrelse, font, farge osv. Se forslag til ny § x9.

4.5.8 Innlegg

I merkeforskriften § 20 er det forbud mot innlegg i pakningene. Departementet foreslår et tilsvarende forbud for pakningene for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, men med unntak for bruksanvisningen som skal være vedlagt, jf. utkast til ny § x10. Departementet antar at innlegg i pakningen som regel vil være dekket av reklameforbudet eller forbud mot pakningselementer, og ber om innspill på om det foreslåtte forbudet mot innlegg i pakningene må anses unødvendig.

4.5.9 Forbud mot pakningselementer som avgir lyd, lukt mv. eller endres etter salg

I merkeforskriften §§ 25 og 26 er det for tobakksvarer inntatt forbud mot pakninger som avgir lyd eller lukt, og mot pakningselementer som endres etter salg. Det foreslås tilsvarende forbud for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, se forslag til ny § x11.

4.5.10 Materiale og form på enkeltpakninger og ytre pakninger

I merkeforskriften § 27 stilles det krav til materiale, størrelse, form og åpningsmekanisme for sigarettpakninger. Det fremgår bl.a. at enkeltpakningene skal være produsert i papp eller annet mykt materiale og ha kubeform. I merkeforskriften § 28 stilles det videre krav til form og størrelse på rulletobakkpakninger.

I den finske reguleringen stilles det krav om at enkeltpakningene for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere skal være kubeformet og produsert i papp.

Departementet vurderer at tilsvarende krav bør stilles til e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere for det norske markedet, jf. utkast til § x12. Departementet viser til at dette vil bidra til å sikre enhetlig utforming på enkeltpakninger og ytre pakninger.

Departementet foreslår ikke å stille ytterligere krav til form eller størrelse på pakningene på nåværende tidspunkt, og viser bl.a. til at det er stor variasjon i utformingen av e-sigaretter noe

som gjør en slik regulering vanskelig. Det bes likevel om innspill på om det er ytterligere elementer ved pakningen som bør reguleres.

4.5.11 Merking av e-sigaretter og pakninger

Den norske merkeforskriften og den danske reguleringen er svært likt utformet når det gjelder kravene som stilles for merking med merkenavn og variantnavn på pakningene, jf. merkeforskriften §§ 29 og 30 og BEK nr. 699 af 19/04/2021 § 9. Departementet foreslår tilsvarende regulering i forslag til ny § x13.

Dagens regelverk har i merkeforskriften § 29 første ledd bokstav a krav om at skriften kun kan bestå av «karakterer som er alfabetiske, numeriske eller tegnet «&»». I forbindelse med et tilsyn med merking av tobakkvarer, påla Helsedirektoratet en aktør å fjerne tegnet «#» fra pakningen, da dette ble ansett for å være i strid med kravene i merkeforskriften § 29 første ledd bokstav a. Aktøren anførte på sin side at «#»-tegnet måtte anses for å være et numerisk tegn, og påklaget vedtaket til Markedsrådet. Markedsrådet opprettholdt Helsedirektoratets vedtak, men et mindretall i Markedsrådet mente imidlertid at det ikke var klart at «#»-tegnet falt utenfor forståelsen av «numerisk» i bestemmelsen.

Departementet viser til at det i den danske reguleringen er det angitt at man kun kan benytte bokstavene a til å og tallene 0 til 9. Selv om departementet anser det klart at eksempelvis «#»-tegnet ikke omfattes av ordlyden «numerisk», foreslår departementet å benytte formuleringene tilsvarende de danske for at det skal fremstå mer presist hvilke tegn/karakterer som kan benyttes ved merking av pakningene. Departementet ber om tilbakemelding dersom det likevel er usikkerhet knyttet til hvilke karakterer som er tillatt brukt.

Videre har også den danske reguleringen inkludert tegnene for bindestrek, apostrof og høyreaksent (accent aigu). Departementet foreslår ikke å innta disse, men ber om innspill på om noen av disse bør tillates.

4.5.12 Produsentopplysninger

Merkeforskriften § 30 stiller krav til merking på tobakkspakningen om kontaktopplysninger til produsent av varen. Tilsvarende er foreslått i forslag til ny § x15.

4.5.13 Overgangsperiode

Det er i dag kun e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere uten nikotin som er tillatt i salg i Norge. Departementet anser at en overgangsperiode på ett år fra ikrafttredelsen av de foreslåtte bestemmelsene om standardisering vil gi bransjen tilstrekkelig tid til å innrette seg etter de nye merkereglene med å legge om produksjonen og videre selge ut varelagre med produkter som ikke oppfyller de nye kravene. Departementet viser til at da kravet om standardisert utforming av tobakkvarer ble innført i Norge den 1. juli 2017, ble det også satt en overgangsperiode på ett år.

I høringsnotat fra 2016 om ny e-sigarettforskrift, ble det foreslått overgangsregler for nikotinfrie e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere når det gjelder registreringsplikten.¹³ For slike produkter ble det foreslått at det må søkes om registrering innen seks måneder fra forskriftens ikrafttredelse. Videre ble det foreslått at Statens legemiddelverk (nå Direktoratet

---

¹³ Helse- og omsorgsdepartementet, *Høring om forslag til endringer i tobakksforskriftene og ny forskrift om elektroniske sigaretter*, 2016

for medisinske produkter, DMP) skal behandle søknader om registrering innen seks måneder. En overgangsperiode på ett år for kravene om standardisering av nikotinfrie e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, vil dermed harmonere med kravene om registreringsplikt for disse produktene, forutsatt at disse reglene trer i kraft samtidig. DMP vil med dette unngå unødig dobbeltarbeid ved at de må behandle søknader om registrering for produkter som ikke oppfyller merkekravene, og så senere føre tilsyn med disse. Departementet ber om innspill på overgangsperiodens lengde.

Når det gjelder e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere med nikotin, er dette produkter som i dag er ulovlig å selge i Norge, og de samme hensynene vil dermed ikke gjøre seg gjeldende. Departementet foreslår dermed ingen overgangsperiode for disse produktene, jf. forslag til § x16.

4.5.14 Tilsyn og reaksjoner

Det fremgår av tsl. § 35 første ledd at Helsedirektoratet har ansvar for å føre tilsyn med at tsl. § 30 og forskrifter gitt i medhold av denne, overholdes. Departementet anser det naturlig at denne tilsynsoppgaven videreføres også for de nye kravene om standardisert utforming som stilles for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere.

Videre fremgår det i tsl. § 35 tredje ledd at også kommunen skal føre tilsyn med disse bestemmelsene. Kommunen har ansvar for å føre stedlig tilsyn på salgsstedene i kommunen, jf. tsl. § 35 tredje ledd og forskrift 21. september 2017 nr. 1446 om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv. § 25 første ledd, og det vil dermed være naturlig at man i denne forbindelse kontrollerer at produktene som selges på det aktuelle salgsstedet er merket og utformet i henhold til regelverket.

DMP skal forvalte registreringsordningen for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere som følger av tsl. § 34 a og videre føre tilsyn med tsl. § 34 b som omhandler bransjens plikter ved skadelige og uønskede virkninger av disse produktene, samt tilhørende forskrifter. Videre er også tsl. § 30 a om krav om helseadvarsler og produktpresentasjoner når det gjelder e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, omfattet av tilsynsansvaret til DMP. Dette fremgår av tsl. § 35 annet ledd.

I Prop. 125 L (2022–2023) kapittel 4.6 ble det foreslått at tsl. § 32 a om forbud mot karakteristisk aroma i e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere skal inntas i tsl. § 35 annet ledd. Det ble imidlertid ikke foreslått at DMP skal føre tilsyn med tsl. § 30 med tilhørende forskrifter når det gjelder e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere. Det fremstår for departementet som naturlig at DMP også fører tilsyn med at kravene om standardisert utforming for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, når de har tilsynsansvar for øvrige krav som gjelder for disse produktene, og da særlig helseadvarsler og produktpresentasjon. Departementet foreslår at tsl. § 30 når det gjelder e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, inntas blant bestemmelsene som DMP skal føre tilsyn med, jf. forslag til endring av tsl. § 35 annet ledd.

Når det gjelder reaksjoner, kan tilsynsmyndigheten pålegge retting og ilegge tvangsmulkt ved overtredelser av regelverket, jf. tsl. § 36 første og fjerde ledd. Dette omfatter også krav om standardisert utforming av pakninger og varer etter tsl. § 30 med forskrifter. Videre kan kommunen og Helsedirektoratet ilegge salgssteder og grossister et salgsforbud dersom de finner at bestemmelser i § 30 med tilhørende forskrift er overtrådt, jf. tsl. § 36 b. DMP kan også

nekte registrering etter tsl. § 34 a eller trekke tilbake registreringen dersom virksomheten eller produktet ikke oppfyller kravene fastsatt i tobakksskadeloven eller tilhørende forskrifter, jf. tsl. § 37 første ledd. Det kan også fastsettes omsetningsforbud for enkelte produkter eller produktpartier, jf. annet ledd i samme bestemmelse. Det er fastsatt en hjemmel for å gi overtredelsesgebyr, som omfatter kravene om standardisert utforming, jf. ny tsl. § 36 a. Bestemmelsen er ennå ikke trådt i kraft.

Helsedirektoratets vedtak om retting og tvangsmulkt på grunn av overtredelser av tsl. § 30 kan påklages til Markedsrådet, jf. tsl. § 37 a.

Etter tsl. § 43 kan tobakkssurrogater og tobakksutstyr som innføres, utføres eller produseres i strid med bestemmelser i tobakksskadeloven eller tilhørende forskrifter, tilbakeholdes, beslaglegges og destrueres. E-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere omfattes av denne bestemmelsen, jf. tsl. § 2 fjerde og femte ledd, jf. annet ledd. Ved innførsel vil det i praksis være Tolletaten som fører kontroll med produktene. I og med at det også foreslås et forbud mot fjernsalg vil det ikke være aktuelt med privatimport, og kontrollen vil således kun gjelde overfor næringsaktører.

5 Enkelte andre endringsforslag

5.1 Forbud mot innførsel av tobakksvarer mv. for personer under 18 år

5.1.1 Bakgrunn

Ifølge data fra Tolletaten foregår det import av tobakks- og nikotinvarer til Norge i forsendelser til personer under 18 år. Dataene viser bl.a. at en dansk leverandør har om lag 1000 forsendelser til Norge per måned. En mindre del av disse forsendelsene blir deklarerert i Tolletatens elektroniske deklareringsystem TVINN, og for disse forsendelsene er halvparten av kundemassen under 18 år. Dette er kun én av mange leverandører og det er rimelig å anta at en stor del av privat innførsel av disse produktene skjer til personer under 18 år.

Slik bestemmelsene i tobakksskadeloven er utformet, har ikke Tolletaten tydelig hjemmelsgrunnlag for å stoppe innførselen av tobakks- og nikotinvarer til personer under 18 år. Departementet foreslår på denne bakgrunn å tydeliggjøre et forbud mot at personer under 18 år kan innføre tobakksvarer, tobakksutstyr, tobakkssurrogater eller tobakksimitasjoner.

5.1.2 Gjeldende rett

Tobakksskadeloven forbyr salg og overlating av tobakksvarer, tobakksutstyr, tobakkssurrogater eller tobakksimitasjoner til personer under 18 år, jf. § 17 første ledd første punktum. Er det tvil om kjøperens alder, kan salg bare finne sted dersom kjøperen dokumenterer å ha fylt 18 år, jf. bestemmelsens annet punktum.

Innførsel av tobakksvarer og utstyr for tobakksproduksjon er forbudt uten bevilning, jf. tsl. § 8 første ledd. Det er i annet ledd gitt unntak for privatpersoner som kan innføre tobakksvarer til personlig bruk. Det er per i dag ikke uttrykkelig presisert at slik innførsel kun kan foretas av personer over 18 år, selv om dette er en naturlig fortolkning i lys av aldersgrensen i tsl. § 17. Lovens § 17 tredje ledd åpner for at det kan gis bestemmelser om aldersgrense for innførsel av

tobakksvarer, tobakkssurrogater, tobakksimitasjoner og tobakksutstyr i forskrift. Denne forskriftshjemmelen er hittil ikke benyttet.

5.1.3 Departementets vurderinger og forslag

For å forebygge at barn og unge begynner å bruke tobakksvarer, mener departementet at det bør tydeliggjøres at innførsel av tobakksvarer er underlagt den samme aldersgrensen som ved salg og overlating av slike produkter.

En bestemmelse om aldersgrense for innførsel vil sikre at Tolletaten med hjemmel i vareførselsloven § 11-3 første ledd kan holde tilbake en forsendelse inneholdende tobakksvarer før den når mottakeren, dersom privat importør er under den fastsatte aldersgrensen. Videre kan tobakksvarene destrueres etter vareførselsloven § 11-7 andre ledd. Samtidig vil endringen innebære at tolldeklarasjoner for slike produkter kan avvises umiddelbart i TVINN, dersom mottaker er under 18 år. Tolletaten vil ha hjemmelsgrunnlag til å kunne føre alderskontroll ved privatimport av tobakksvarer, på samme måte som det i dag blir ført alderskontroll ved import av alkoholvarer.

Departementet mener at et forbud mot innførsel av tobakksvarer for personer under 18 år bør inntas på lovs nivå sammen med de øvrige aldersgrensene, jf. forslag til endring av tsl. § 17. En løsning som samler alle aldersgrensebestemmelsene i samme lovparagraf, vil etter departementets syn være mest systematisk og brukervennlig.

Departementet foreslår likevel at det i tillegg forskriftsfestes et forbud mot å innføre tobakksvarer og tobakkssurrogater for personer under 18 år. En forskriftsendring vil kunne tre i kraft raskere enn en lovendring, og vil på den måten mer effektivt kunne bidra til å oppnå formålet om å forebygge at barn og unge begynner å bruke tobakksvarer. Det foreslås på denne bakgrunn også endringer i forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv. § 4 første og annet ledd.

5.2 Saksbehandlingsregler for godkjenning av nye produkter

5.2.1 Bakgrunn

Lov 19. juni 2009 nr. 103 om tjenestevirksomhet (tjenesteloven) har som formål bl.a. å gjøre det enklere å etablere tjenestevirksomhet og yte grenseoverskridende tjenester i samsvar med tjenstedirektivet. Tjenesteloven § 11 fastsetter saksbehandlingsregler for myndighetenes behandling av søknad om tillatelse til å utøve tjenestevirksomhet, og forutsetter at det for hver tillatelsesordning er fastsatt en frist for behandlingen av søknaden. Bestemmelsens annet ledd oppstiller en hovedregel om at en søknad skal anses automatisk innvilget, når saksbehandlingsfristen er ute. Hovedregelen om automatisk innvilgelse ved fristutløp gjelder imidlertid bare «om ikke annet er fastsatt i eller med hjemmel i lov». Det følger av tjenstedirektivet at dersom ansvarlig myndighet fastsetter en annen ordning enn automatisk innvilgelse, må dette være begrunnet ut fra tvingende allmenne hensyn, herunder tredjeparters legitime interesse.

En rekke tillatelsesordninger har fastsatt et unntak fra hovedregelen om automatisk innvilgelse ved oversittelse av saksbehandlingsfristen. Et eksempel på dette er søknader om bevilling etter tsl. § 8, som skal behandles innen fristene oppstilt i tsl. § 10 annet ledd. Her er det fastsatt at bevilling ikke anses for gitt selv om saksbehandlingstiden er utløpt, noe som utgjør et unntak fra tjenestelovens utgangspunkt om automatisk innvilgelse.

Når det derimot gjelder tobakksskadelovens bestemmelser om godkjenning av nye produkter, er det ikke fastsatt noen frist for behandlingen av slike søknader. Departementet vurderer det som nødvendig å fastsette saksbehandlingsfrister også for denne typen søknader, for at regelverket skal oppfylle tjenestelovens krav.

5.2.2 Gjeldende rett

Det er forbudt å føre inn i Norge eller selge nye tobakks- eller nikotinprodukter uten at produktet er godkjent av Helsedirektoratet, jf. tsl. § 34 d første ledd. Departementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om vilkår for godkjenning, nødvendig dokumentasjon, krav om undersøkelser, rapporteringsplikter og gebyrer for godkjenning.

Forskrift 17. juni 2021 om godkjenningsordning for nye tobakks- og nikotinprodukter (godkjenningsforskriften) fastsetter nærmere bestemmelser om krav til søknad om godkjenning av nye produkter, herunder at søknaden må sendes senest seks måneder før produktet planlegges lansert på markedet, jf. § 4 annet ledd. Det er ikke fastsatt noen eksplisitte saksbehandlingsfrister for direktoratets behandling av søknader om godkjenning av nytt produkt, verken i tobakksskadeloven eller i forskrift om godkjenningsordning for nye tobakks- og nikotinprodukter.

5.2.3 Departementets forslag og vurderinger

For å oppfylle tjenestelovens krav, mener departementet at det bør fastsettes en saksbehandlingsfrist for Helsedirektoratets behandling av søknad om godkjenning av nye produkter etter tsl. § 34 d. Bestemmelsen åpner for at det kan gis forskrift om «vilkår for godkjenning, nødvendig dokumentasjon, krav om undersøkelser, rapporteringsplikter og gebyrer for godkjenning». Dette omfatter imidlertid ikke bestemmelser om når en søknad om nye produkter senest må behandles, og departementets vurdering er derfor at slike regler må fastsettes på lovs nivå. Det foreslås på denne bakgrunn at det inntas i tobakksskadeloven en regel om at Helsedirektoratet skal ta stilling til en søknad om godkjenning av nye tobakks- og nikotinprodukter senest innen seks måneder, se forslag til nytt annet punktum i tsl. § 34 d første ledd. En saksbehandlingsfrist på seks måneder vil være i samsvar med bestemmelsen om at den som ønsker å få godkjent et nytt produkt, må sende inn søknad om dette senest seks måneder før produktet planlegges plassert på markedet, jf. godkjenningsforskriften § 4 annet ledd. Denne søknadsfristen stammer fra tobakksdirektivet artikkel 19.

Det foreslås videre et unntak fra tjenestelovens utgangspunkt om at søknaden innvilges automatisk dersom saksbehandlingsfristen oversittes, jf. forslag til nytt tredje punktum i tsl. § 34 d første ledd. Et slikt unntak kan fastsettes i lov dersom tvingende allmenne hensyn gjør seg gjeldende. Hensynet til folkehelsen tilsier at det er behov for å kunne gjøre unntak i dette tilfellet. Det vil være helsemessig uheldig å la nye tobakks- og nikotinprodukter bli godkjent uten at søknaden er blitt tilstrekkelig kontrollert og vurdert av offentlig myndighet. Etter departementets syn kan det derfor begrunnes i tvingende allmenne hensyn at søknader om å tilby nye tobakks- og nikotinprodukter ikke bør kunne anses som innvilget dersom forvaltningen oversitter en saksbehandlingsfrist.

5.3 Utdeling av vareprøver

Forskrift 15. desember 1995 nr. 989 om forbud mot tobakksreklame mv. (reklameforskriften) § 8 første ledd nr. 3 fastsetter at det er tillatt med «ren produktinformasjon direkte til

videreforhandlere, i nøytral typografisk utforming med svart skrift på hvit bakgrunn uten bruk av illustrasjoner».

Helsedirektoratet har erfart at tobakksprodusenter foretar gratis utdeling av vareprøver på ulike typer bransjearrangementer, hvor en stor gruppe ansatte uten tilknytning til tobakkssalget og også forbrukere av og til deltar.

Gratis utdeling av tobakksvarer mv. til forbrukere er forbudt i henhold til tsl. § 20. Slik utdeling omfattes også av reklameforbudet, jf. reklameforskriften § 4 første ledd bokstav b.

Departementet kan i utgangspunktet ikke se noe behov for utdeling av vareprøver av tobakksvarer mv. til salgssteder eller andre i forsyningskjeden. Departementet har i tidligere høring foreslått et forbud mot dette, jf. høringsnotat av 27. juni 2017.¹⁴ To høringsinstanser fra tobakksbransjen uttalte seg den gang negativt til forslaget, da de mente at fysiske vareprøver er den eneste måten leverandørene kan fremvise nye produkter til kundene, og at det ellers ikke vil være mulig for innkjøperne å ta stilling til nye produkter og produktendringer.

Av hensyn til den tid som har forløpt siden forslaget sist var på høring, gjentas det her. Det foreslås derfor at reklameforskriften § 8 første ledd nr. 3 presiseres slik at det blir tydelig at utdeling av vareprøver mellom næringsdrivende ikke er tillatt. Departementet mener i utgangspunktet at nøytral, skriftlig informasjon bør være tilstrekkelig til å informere om produktendringer. Sigaretter, rulletobakk, snus og e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere skal alle ha standardisert pakning og flere av produktgruppene vil også være underlagt et forbud mot smakstilsetninger. Departementet ber imidlertid om høringsinstansenes syn på om det er behov for noen unntak eller avgrensninger fra forbudet, f.eks. for enkelte produktgrupper eller type utsalgssteder. Departementet antar at behovet for å se en vareprøve av produktet i så fall primært vil gjelde for spesialforretninger og ev. andre som importerer eller selger mer spesielle produkttyper, som f.eks. sigarer og hvor reglene om standardisert pakning mv. og smaksforbud ikke gjelder.

5.4 Merking av innhold, antall eller vekt

Merkeforskriften § 31 gir regler om minstestørrelser og minstevekt for tobakksvarer, bl.a. at en enkeltpakning med sigaretter skal inneholde minst 20 sigaretter og at en enkeltpakning med porsjonssnus skal inneholde minst 20 porsjoner og 15 gram. Det er kommunene som fører stedlig tilsyn med at kravene til minstestørrelser og -vekt overholdes i de fysiske utsalgsstedene, jf. tsl. § 35 tredje ledd.

Gjeldende § 32 i merkeforskriften åpner for at ytre pakning og enkeltpakninger på nærmere vilkår kan merkes én gang med betegnelsen «sigaretter», «rulletobakk» eller «snus», samt merkes med antall enheter i pakningen eller angivelse av vekt. Bestemmelsen er en «kan»-bestemmelse, og utgjør derfor ikke noe krav etter dagens regelverk. Departementet antar at kontrollen med at kravene til minstestørrelse og -vekt er oppfylt, vil kunne utføres enklere og mer effektivt dersom slik merking av ytre pakninger endres fra å være valgfritt til å bli obligatorisk. Departementet ber på denne bakgrunn om høringsinstansenes innspill til hvorvidt

---

¹⁴ Høringsnotat, 2017:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/33b78c09435e4ab5811c29a21ed2b236/forslag-til-ny-forskrift-om-registrering-av-og-tilsyn-med-salg-av-tobakksvarer-mv..pdf>

gjeldende krav i merkeforskriften bør endres fra et «kan»-krav til et «skal»-krav, jf. forslag til endringer i merkeforskriften § 32.

5.5 Definisjoner og begrepsbruk

Departementet foreslår å innta i tobakksregelverket enkelte nye definisjoner, samt endre noen av de gjeldende definisjonene for at disse skal samsvare med begrepsbruken i tobakksdirektivet.

Det foreslås å innta i tsl. § 2 en definisjon av «*tobakk*» og «*sigarett*», i tråd med definisjonene i tobakksdirektivet artikkel 2 nr. 1 og nr. 10, se forslag til tsl. § 2 første og femte ledd. I tillegg foreslås en definisjon av «*nikotinprodukter*» i tsl. § 2 tiende ledd.

Videre foreslås det å innta en definisjon av «*røykfri tobakksvare*» i merkeforskriften og i godkjenningforskriften, hvor disse begrepene brukes. Definisjonen er hentet fra tobakksdirektivet artikkel 2 nr. 5. Se forslag til merkeforskriften § 3 ny nr. 3 og godkjenningforskriften § 2 nytt annet ledd.

I tillegg foreslås at dagens definisjon av «*ingredienser*» i merkeforskriften erstattes med definisjonen i tobakksdirektivet artikkel 2 nr. 18, med enkelte tilpasninger, se forslag til tsl. § 3 første ledd nr.6. Det foreslås videre å innta tobakksdirektivets definisjon av «*tilsetningsstoff*» i tsl. § 3 første ledd nr. 18, jf. direktivets artikkel 2 nr. 23.

Definisjonen av tobakksvarer i reklameforskriften § 4 første ledd bokstav a foreslås fjernet. Det vises til at definisjonen allerede fremgår av tobakkskadeloven. Så lenge øvrige produkter ikke er definert i reklameforskriften, anses det ikke som hensiktsmessig å definere dette ene begrepet her.

Det foreslås videre enkelte endringer i definisjonen av «*reklame*» i reklameforskriften § 4 bokstav b. Gjeldende definisjon er avgrenset til å gjelde massekommunikasjon, og er slik snevrere formulert enn reklamebegrepet etter andre lovverk, se f.eks. reklamedefinisjonen i kringkastingsloven § 1-1 første ledd bokstav g. Departementet ønsker å tydeliggjøre at reklameforbudet også omfatter individuell kommunikasjon til enkeltpersoner så fremt kommunikasjonen har et markedsføringsøyemed. Det foreslås derfor å erstatte ordlyden «*massekommunikasjon i markedsføringsøyemed*» med «*enhver form for kommunikasjon eller handling i markedsføringsøyemed*». For det andre foreslås enkelte endringer for å tydeliggjøre at reklamebegrepet er medienøytralt. Det foreslås å spesifisere at reklame omfatter «*fysiske eller digitale*» avbildninger av tobakksvarer mv., for å understreke at begrepet også omfatter avbildninger i fjernsyn, audiovisuelle medietjenester, sosiale medier osv. Det foreslås samtidig å fjerne henvisningen til «*plakater, skilter og lignende innretninger*». Denne henvisningen til konkrete former for fysiske avbildninger synes ikke lenger hensiktsmessig, all den tid det meste av reklamen i dag foregår digitalt. Departementet påpeker imidlertid at fysiske avbildninger som plakater o.l. fremdeles vil være omfattet av reklamebegrepet. Det vurderes likevel som unødvendig å trekke frem slike eksempler i definisjonen, da denne formen for reklame allerede anses klart omfattet av begrepet «*fysiske avbildninger*».

Begrepene «*tobakksurrogater og tobakksimitasjoner*» foreslås inntatt i reklameforskriften § 5, for å sikre at forbudet samsvarer med reklameforbudet i tsl. § 22. Begrepet «*røykeutstyr*» endres til «*tobakksutstyr*», for å samsvare med begrepsbruken i øvrig regelverk. Det foreslås

videre å endre begrepet «*spesialforretninger for tobakk*» i § 8 nr. 2 til «spesialforretninger som hovedsakelig selger tobakksvarer, tobakkssurrogater eller tobakksutstyr», i tråd med definisjonen i tsl. § 2 ellefte ledd.

Endelig foreslås det å endre definisjonen av «*produksjon*» i forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv. Det følger av tsl. § 8 første ledd at «produksjon av tobakksvarer» er forbudt uten bevilling. Hvordan man definerer begrepet «produksjon» får dermed betydning for hva som er bevillingspliktig.

Produksjon er i dag definert som «enhver tilvirkning av tobakksvarer og utstyr til tobakksproduksjon, herunder bearbeiding av tobakksplanter gjennom tilsetning eller blanding, eller som på annen måte endrer produktets karakter», jf. forskriften § 3 bokstav d. Utfordringen med denne definisjonen, er at den ikke omfatter enkelte typer nye salgsformer som har oppstått i markedet i senere tid. Et eksempel på en slik salgsform er der en virksomhet innfører tobakksvarer eller kjøper tobakksvarer fra en norsk produsent, før deretter å pakke om varen i ny emballasje før den videreselges til en grossist eller detaljist. I dette tilfellet vil tobakken ha blitt flyttet fra en stor enhetsforpakning og over til nye og mindre forpakninger før videresalg. Slike tilfeller vil etter gjeldende definisjon ikke anses som «produksjon», og dermed ikke omfattes av kravet til bevilling.

En annen salgsform som ikke omfattes av gjeldende definisjon av «produksjon», og som dermed ikke er bevillingspliktig, er når en detaljist inviterer forbrukeren med på å tilpasse varen i salgssituasjonen til eget bruk. Dette vil f.eks. være tilfelle der en snusbarista på en kafé eller en festival bistår forbruker med å smaksette sin egen snus før varen overleveres/selges.

Departementet vurderer at også de ovennevnte nye salgsformene bør omfattes av bevillingsplikten. En innskjerping i hva som anses som bevillingspliktig aktivitet, vil være i tråd med et av hovedmålene i ny tobakksstrategi om at tilgangen til tobakksvarer mv. skal bli vesentlig redusert for å verne barn og unge. Produksjonsdefinisjonen bør derfor utvides slik at alle endringer av tobakksvarer som skjer i regi av, og i lokalene til, en kommersiell aktør, anses som produksjon. Det foreslås på denne bakgrunn at pakking og ompakking av varer tas inn i definisjonen av produksjon. I tillegg bør definisjonen utvides til ikke bare å omfatte bearbeiding av tobakksplanter, men også «tobakk», se forslag til endringer i forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv. § 3 bokstav d. Departementet vurderer at også «dyrking» bør tas inn i definisjonen. Det vises til at dersom det oppdages høye nivåer av helseskadelige stoffer i det ferdige produktet, vil man ved å ha oversikt over dyrkingssteder, kunne spore hvor tobakken kommer fra. Dette gir en kontroll på hvor mye av arealet i Norge som brukes til tobakksproduksjon.

5.6 Språklige endringer og retting av inkurier mv.

Departementet foreslår til slutt enkelte språklige endringer og rettelser av inkurier.

I tsl. § 3 annet ledd om saklig virkeområde, foreslås det å presisere at også andre nikotinprodukter enn e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere kan omfattes av legemiddeloven eller lov om medisinsk utstyr. Endringen har ingen substansiell betydning.

Det foreslås å innta «*lovlig produsert*» i tsl. § 4 tredje ledd. Dette vil sikre at bestemmelsen også omfatter ev. tilfeller hvor produsent selger direkte til forbruker. Det foreslås videre å innta

produksjon og overlating blant det som er forbudt uten at produktet er godkjent av Helsedirektoratet, se forslag til endringer i tsl. § 34 d første ledd.

Det foreslås videre at tsl. § 16 e, som ennå ikke har trådt i kraft, endres slik at «eksportører» fjernes fra oppramsingen av subjekter som plikter å inngå avtale med uavhengig tredjepart om datalagring etter bestemmelsen. Det vises til at eksportører ikke er blant pliktsubjektene i tobakksdirektivet artikkel 15 nr. 8, som regelen er ment å gjennomføre. At eksportører er inntatt i den norske bestemmelsen, skyldes derfor en ren inkurie.

I *tsl. § 35* foreslås for ordens skyld å inkludere §§ 4 og 5 om registreringsplikt og krav til internkontroll blant de bestemmelsene som Helsedirektoratet fører tilsyn med.

I *registrerings- og bevillingsforskriften § 36* foreslås det å endre tredje punktum slik at Helsedirektoratets tilsyn med salgssteder også omfattes av tilsynsoppgavene som skal dekkes av sektoravgiften. Dette samsvarer med bestemmelsen i tsl. § 15 annet ledd.

I *merkeforskriften § 26* er det fastsatt et forbud mot pakningselementer som endres etter salg. Et av de forbudte pakningselementene som listes opp i bestemmelsen, er ved en inkurie kalt «varmeaktiverte lenker». Dette foreslås rettet til «varmeaktivert blekk». Merkeforskriften § 38 inneholder videre en feilhenvisning til § 8, som foreslås endret til § 36.

Videre følger det av merkeforskriften § 38 at Helsedirektoratets pålegg om retting og tvangsmulkt kan påklages til Markedsrådet. Samtidig følger det av *merkeforskriften § 41* at «de vedtak som direktoratet treffer i medhold av denne forskriften kan klages inn for departementet». Fordi § 41 er utformet generelt uten at det er inntatt noen avgrensning mot de tilfeller hvor Markedsrådet er klageinstans etter § 38, kan de to bestemmelsene oppfattes som motstridende. Det foreslås derfor å presisere i merkeforskriften § 41 at dette likevel ikke gjelder for vedtak med pålegg om retting og tvangsmulkt etter § 38, hvor Markedsrådet er klageinstans.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Innledningsvis vil departementet vise til at Helsedirektoratet i en rapport fra 2010 beregnet at røyking koster samfunnet mellom 8 og 20 mrd. kroner per år i direkte kostnader, og 80 mrd. kroner per år hvis man inkluderer indirekte kostnader (økonomisk verdsetting av velferdseffekter).¹⁵ Gevinsten ved ytterligere nedgang i røyking ble estimert til 2–3 mrd. kroner per prosentpoeng. Selv om disse summene er basert på røykeomfanget frem til år 2000, og således må antas å reduseres etter hvert som andelen røykere i befolkningen går ned, gir de et bilde på hvilke enorme samfunnsøkonomiske kostnader røyking medfører.

6.1 Fjernsalg

Innføring av forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter mv. vil føre til besparelser for både Helsedirektoratet, kommunene og Tolletaten. Drift og tilsyn med registreringsordningen for fjernsalg er anslått til om lag 1 mill. kroner for Helsedirektoratet i oppstartsfasen, deretter om lag 0,5 mill. kroner per år. Disse kostnadene vil bortfalle ved innføring av et forbud.

---

¹⁵ Helsedirektoratet, *Samfunnsøkonomiske kostnader av røyking – En vurdering av metodikk og kostnadenes størrelsesorden*, 2010: <https://www.helsebiblioteket.no/samfunnsmedisin-og-folkehelse/helsefremmende-og-forebyggende-tiltak/rapporter/samfunnsokonomiske-konsekvenser-av-royking?lenkedetaljer=vis>

I tillegg vil tilsynsarbeidet for Tolletaten forenkles betraktelig, da et forbud mot privatimport er langt enklere å kontrollere og håndheve enn den tiltenkte registreringsordningen med en rekke tilknyttede produktkrav. Når det gjelder kommunenes tilsynsansvar, vil dette i stor grad utgå ved innføring av et forbud.

For tobakksbransjen, nærmere bestemt produsenter av tobakksvarer og e-sigaretter mv. og de virksomhetene som driver nettsalg, vil forslaget antagelig føre til redusert fortjeneste. Flertallet av disse aktørene er utenlandske virksomheter. Forslaget vil også kunne medføre redusert fortjeneste for norske dagligvareforretninger. Departementet anser imidlertid at dette er en ønsket konsekvens av regjeringens tobakkspolitikk, da målet er at vi skal oppnå en tobakks- og nikotinfri generasjon og at tilgjengeligheten til slike varer skal reduseres for å beskytte barn og unge. Forslaget vil også kunne bidra til samfunnsøkonomiske besparelser i form av redusert forbruk av tobakksvarer og e-sigaretter mv., særlig blant unge.

6.2 Standardiserte e-sigaretter mv.

Etter departementets syn vil forslagene om krav om standardisert utforming for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere ha beskjedne økonomiske og administrative konsekvenser.

Det vises til omtalen ovenfor om de enorme samfunnsøkonomiske kostnadene ved røyking. Det finnes ikke tilsvarende beregninger for bruk av e-sigaretter, men i og med at forskning viser at e-sigaretter kan fungere som en inngangsport til senere tobakksbruk, er estimatet relevant som et bakteppe for vurderingen av økonomiske konsekvenser.

Kravet om standardiserte pakninger for e-sigaretter mv. vil medføre at DMP vil måtte kontrollere disse elementene når produktene sendes inn for registrering. Departementet antar imidlertid at denne tilleggskontrollen utgjør en beskjeden tilleggsbyrde for direktoratet, da de allerede har plikt til å føre omfattende produktkontroll med e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere.

Helsedirektoratet vil også føre tilsyn med at e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere er merket i henhold til regelverket. Dette vil kreve noen ressurser, men likevel av begrenset omfang. Departementet viser i den forbindelse til at det foreslåtte forbudet mot karakteristisk aroma av e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere antas å begrense produktomfanget det skal føres tilsyn med.

Videre vil kommunene måtte kontrollere at produkter som selges på utsalgssteder i kommunen, er i tråd med kravene til standardisert utforming. Departementet antar at det i de fleste tilfeller vil være relativt enkelt å vurdere om utforming og merking av produktene er i henhold til regelverket. Departementet viser i denne sammenheng til at kommunene allerede skal føre tilsyn med at tobakksvarers merking og utforming samsvarer med kravene i gjeldende regelverk, og at bestemmelsene som nå er foreslått for e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, i stor grad er basert på de eksisterende bestemmelsene for tobakksvarer. Kommunenes kostnader med tilsyn kompenseres i tillegg av tilsynsgebyr fra utsalgsstedene.

I og med at e-sigaretter med nikotin i dag er forbudt å importere og selge i Norge, vil forbudet kun få praktisk betydning for dagens norske forhandlere av e-sigaretter uten nikotin.

Departementet har foreslått bestemmelser om overgangsperioder, slik at aktørene får mulighet til å selge ut sine varelagre.

I og med at det foreslås et forbud mot fjernsalg, vil Tolletatens kontroll antageligvis bli sterkt redusert og forenklet sammenlignet med i dag, da det kun vil være næringsaktører som lovlig kan innføre e-sigaretter.

Forslaget om standardiserte e-sigaretter vil kunne medføre noe økt omfang av klagesaker til Markedsrådet, selv om det må antas at økningen vil være relativt beskjeden. Etter hva departementet kjenner til har det kun vært én klagesak for Markedsrådet knyttet til standardiserte tobakksprodukter siden dette kravet ble innført i 2017. Helse- og omsorgsdepartementet vil parallelt med høringen ha nærmere dialog med Barne- og familiedepartementet og Klagenemdssekretariatet for å avklare ev. økonomiske og administrative konsekvenser av forslaget for Markedsrådet.

6.3 Øvrige forslag

Øvrige forslag i dette høringsnotatet vil etter departementets syn ha beskjedne økonomiske og administrative konsekvenser.

7 Forslag til endringer i tobakksskadeloven

I lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader foreslås følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

Med tobakk forstås i denne lov tobakksblader og andre naturlige, bearbejdede eller ubearbejdede deler av tobakksplanten, herunder ekspandert og rekonstituert tobakk.

Med tobakksvarer forstås i denne lov varer som kan røykes, innsnuses, suges eller tygges såfremt de helt eller delvis består av tobakk.

Med tobakksutstyr forstås i denne lov varer som etter sitt formål hovedsakelig benyttes i forbindelse med tobakksvarer og tobakkssurrogater.

Med tobakkssurrogat forstås i denne lov produkt som etter sin bruksmåte tilsvarer tobakksvarer, men som ikke inneholder tobakk.

Med sigarett forstås i denne lov sammenrullet tobakk som kan brukes via forbrenning, og som er nærmere definert i artikkel 3 nr. 1 i rådsdirektiv 2011/64/EU.

Med elektronisk sigarett forstås i denne lov tobakkssurrogater som kan brukes til inntak av damp gjennom et munnstykke, eller deler av et slikt produkt, herunder en patron, en tank og utstyret uten patron eller tank. Elektroniske sigaretter kan være til engangsbruk eller for gjenoppfylling.

Med gjenoppfyllingsbeholder forstås i denne lov en beholder som inneholder væske som kan brukes til gjenoppfylling av en elektronisk sigarett.

Med urtebasert røykeprodukt forstås i denne lov tobakkssurrogat basert på planter, urter eller frukter, som kan forbrukes gjennom en forbrenningsprosess.

Med tobakksimitasjon forstås i denne lov produkter som etter sin utforming har en nær likhet med tobakksvarer eller tobakksutstyr, men som ikke inneholder tobakk eller tobakkssurrogat.

Med nikotinprodukter forstås i denne loven ethvert produkt som inneholder nikotin og som er beregnet for konsum ved inhalasjon, tygging, absorpsjon, i oppløsninger eller som inntas på annen måte, med unntak av tobakksvarer, jf. andre ledd.

Med salg forstås i denne lov overdragelse av tobakksvarer til forbruker mot vederlag.

Med engrossalg forstås i denne lov overdragelse av tobakksvarer mot vederlag som ikke omfattes av åttende ledd.

Med grensekryssende fjernsalg forstås i denne lov salg der forbrukeren på tidspunktet for bestilling av varen fra et detaljalgsssted er i et annet land enn der detaljalgssstedet er etablert.

Med spesialforretning forstås i denne lov fysisk utsalgsssted som hovedsakelig selger tobakksvarer, tobakkssurrogater eller tobakksutstyr.

Med karakteristisk aroma menes en fremtredende lukt eller smak av annet enn tobakk, som følge av et tilsetningsstoff eller en kombinasjon av tilsetningsstoffer, for eksempel frukt,

krydder, urter, alkohol, sukkertøy, mentol eller vanilje, og som er merkbar før eller mens tobakksvaren brukes.

Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som skal regnes som tobakksvarer, tobakkssurrogater, tobakksimitasjoner, tobakksutstyr, elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, og nærmere kriterier for hva som menes med spesialforretning. I tvilstilfeller kan departementet avgjøre spørsmålene med bindende virkning

§ 3 annet ledd skal lyde:

Loven, med unntak av § 28 a, får ikke anvendelse på elektroniske *sigaretter, gjenoppfyllingsbeholdere eller andre nikotinprodukter* som omfattes av legemiddeloven eller lov om medisinsk utstyr.

§ 4 tredje ledd skal lyde:

Til forbruker er det kun tillatt å selge tobakksvarer, tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere som er *lovlig produsert*, lovlig importert eller kjøpt fra registrerte grossister.

§ 17 første ledd skal lyde:

Det er forbudt å selge eller overlate tobakksvarer, tobakksutstyr, tobakkssurrogater eller tobakksimitasjoner til personer under 18 år. *Det er også forbudt for personer under 18 år å innføre slike produkter.* Er det tvil om kjøperens alder, kan salg og *innførsel* bare finne sted dersom kjøperen dokumenterer å ha fylt 18 år.

§ 34 d første ledd skal lyde:

Det er forbudt å føre inn i Norge, selge, *overlate eller produsere* nye tobakks- eller nikotinprodukter uten at produktet er godkjent av direktoratet. *Helsedirektoratet skal ta stilling til en søknad om godkjenning av et nytt produkt senest innen seks måneder. Produktet anses ikke for godkjent selv om saksbehandlingstiden er utløpt.*

§ 35 første og annet ledd skal lyde:

Helsedirektoratet fører tilsyn med at §§ 4, 5, 6, 8, 11, 12, 14 til 24, 30 til 34, 34 c, 34 d, 36 b, 36 c og forskrifter gitt i medhold av disse bestemmelsene, overholdes. Direktoratet fører tilsyn med kravene i §§ 30 a og 32 når det gjelder tobakksvarer og urtebaserte røykeprodukter.

Direktoratet for medisinske produkter fører tilsyn med at §§ 34 a og 34 b og forskrifter gitt i medhold av disse, overholdes. Det samme gjelder kravene *om standardisering i § 30 og helseadvarsel og produktpresentasjon i § 30 a* når det gjelder elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere.

I lov 10. februar 2017 nr. 5 om endringer i tobakksskadeloven (gjennomføring av direktiv 2014/40/EU og standardiserte tobakkspakninger) foreslås følgende endringer:

I § 21 a skal lyde:

§ 21 a. *Forbud mot fjernsalg av tobakksvarer og e-sigaretter mv.*

Det er forbudt å drive fjernsalg av tobakksvarer, elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere til forbrukere til, fra eller i Norge.

Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om forbudet, herunder utvide produktkategorien som omfattes av det, samt gjøre unntak fra det.

I lov 22. juni 2018 nr. 77 om endringer i tobakksskadeloven (ulovlig handel med tobakksvarer mv.) foreslås følgende endringer:

§ 16 e første punktum skal lyde:

Produsenter og importører av tobakksvarer plikter å inngå avtale med uavhengig tredjepart om datalagring av informasjon som skal knyttes til identifikasjonsmerket etter § 16 d.

8 Forslag til forskriftsendringer

I forskrift 6. februar 2003 nr. 141 om innhold i og merking og utforming av tobakksvarer mv. foreslås følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

§ 3. Definisjoner

1. *tobakk*: tobakksblader og andre naturlige, bearbeidede eller ubearbeidede deler av tobakksplanten, herunder ekspandert og rekonstituert tobakk,
2. *tobakksvarer*: varer som kan røykes, innsnuses, suges eller tygges såfremt de helt eller delvis er fremstilt av tobakk, og selv om varen er genetisk modifisert,
3. *røykfri tobakksvare*: en tobakksvare som ikke brukes via forbrenning, herunder skråtobakk, nesetobakk og tobakk til bruk i munnen,
4. *tjære*: nikotinfritt anhydridkondensat av ufiltrert røyk,
5. *nikotin*: nikotinalkaloider,
6. *ingredienser*: tobakk, et tilsetningsstoff samt ethvert stoff eller element som finnes i en ferdig tobakksvare eller et relatert produkt, inkludert slik som papir, filter, blekk, kapsler og klebemiddel mv.,
7. *innlegg*: ethvert element som er plassert i en tobakkspakning med unntak av fôret,
8. *varemerke*: kjennetegn for varer eller tjenester i næringsvirksomhet etter bestemmelsene i varemerkeloven,
9. *merkenavn*: navn for tobakksvarer som tilhører samme merkefamilie,
10. *variantnavn*: navn som brukes til å skille ulike tobakksvarer som tilhører samme merkefamilie,
11. *pung*: en enkeltpakning for rulletobakk, enten i form av en rektangulær lomme med en klaff som dekker åpningen, eller i form av en stående pung,
12. *enkeltpakning*: den minste individuelle pakning av en tobakksvare som selges til forbruker,
13. *ytre pakning*: enhver pakning som tobakksvarer selges i til forbruker, og som inneholder en eller flere enkeltpakninger. Gjennomsiktig innpakkingsmateriale regnes ikke som ytre pakning,
14. *innpakkingsmateriale*: cellofan- eller plastikkomslag eller annet gjennomsiktig materiale som brukes til å pakke inn en enkeltpakning eller ytre pakning av tobakksvarer
15. *ytre flater*:
  - for enkeltpakninger og ytre pakninger av tobakksvarer, med unntak av tobakksvarer i pungpakning: enhver flate som er synlig før pakningen åpnes,
  - for tobakksvarer i pungpakning: enhver flate som er synlig før pakningen åpnes, samt den overflaten som er dekket av klaffen før denne åpnes,
16. *indre flater*: den delen av tobakkspakningen som ikke omfattes av ytre flater,
17. *indre leppe i en sigarettpakke*: den delen av ytre flate som ikke er synlig når lokket er lukket,
18. *tilsetningsstoff*: et annet stoff enn tobakk som tilsettes en tobakksvare, en enkeltpakning eller en eventuell ytre emballasje.

§ 26 første ledd bokstav a skal lyde:

a. *varmeaktivert blekk,*

§ 32 skal lyde:

§ 32. Merking av innhold, antall enheter eller vekt

Ytre pakning og enkeltpakninger *skal* merkes én gang med «Sigaretter» og antall enheter i pakningen, eller «Rulletobakk» eller «Snus» samt angivelse av vekt. *I tillegg skal* følgende krav *være* oppfylt:

- a) Antallet skal angis numerisk og vekten skal angis numerisk etterfulgt av bokstaven «g».
- b) Ytre pakning *skal* merkes med enten totalantall sigaretter i samtlige enkeltpakninger eller antall enkeltpakninger multiplisert med antall sigaretter i hver enkeltpakning ved bruk av tegnet «x».
- c) Ytre pakning *skal* merkes med enten totalvekten i samtlige enkeltpakninger eller antall enkeltpakninger multiplisert med vekten av tobakk i hver enkeltpakning ved bruk av tegnet «x».
- d) Merkingen skal være trykt med typen Helvetica.
- e) Skriften skal være fargen matt Pantone Cool Gray 2 C.
- f) Skriftypen skal være normal vektet.
- g) Skriften på enkeltpakninger skal ikke være større enn 10 pkt.
- h) Skriften på ytre pakninger skal ikke være større enn 14 pkt.
- i) Merkingen skal skrives i samme retning som helseadvarselen.

Ytre pakning og enkeltpakninger for snus *skal* merkes tilsvarende én gang med «løssnus», «porsjonssnus», «tørrsnus» eller «ferdig bakt», «kjølevare», produksjonsdato og best før-dato. Videre *skal* det numerisk oppgis antall snusporsjoner etterfulgt av «stk.».

§ 38 første ledd skal lyde:

Direktoratet kan pålegge retting og fastsette tvangsmulkt etter bestemmelsene i tobakksskadeloven § 36. Slike vedtak kan påklages til Markedsrådet.

§ 41 første ledd skal lyde:

De vedtak som direktoratet treffer i medhold av denne forskriften kan klages inn for departementet etter forvaltningslovens kapittel VI. *Dette gjelder likevel ikke for vedtak etter § 38, hvor Markedsrådet er klageinstans.*

I forskrift 21. september 2017 nr. 1446 om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv. foreslås følgende endringer:

§ 3 bokstav d skal lyde:

d. Produksjon: Enhver *fremstilling*, tilvirkning, *pakking og ompakking* av tobakksvarer og utstyr til tobakksproduksjon, herunder *dyrking*, bearbeiding av tobakksplanter og *tobakksvarer* gjennom tilsetning eller blanding, eller som på annen måte endrer produktets karakter.

§ 4 første og annet ledd skal lyde:

Salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater må ikke skje til personer under 18 år, selv om vedkommende viser frem skriftlig fullmakt fra foreldre, foresatte eller andre. *Personer under 18 år kan ikke innføre slike produkter.*

Ansatte på salgssteder, *i innførselsvirksomheter og i Tolletaten* har ved tvil om alder rett og plikt til å kreve legitimasjon.

§ 36 første ledd tredje punktum skal lyde:

Sektoravgiften skal også dekke Helsedirektoratets kostnader med tilsyn med grossister og salgssteder etter tobakksskadeloven § 35 og drift og forvaltning av register over salgssteder og grossister, jf. tobakksskadeloven § 35a.

I forskrift 17. juni 2021 nr. 2131 om godkjenningsordning for nye tobakks- og nikotinprodukter foreslås følgende endringer:

§ 2 nytt annet ledd skal lyde:

Med røykfri tobakksvare forstås i denne lov en tobakksvare som ikke brukes via forbrenning, herunder skråtobakk, nesetobakk og tobakk til bruk i munnen,

§ 2 nåværende annet og tredje ledd blir tredje og fjerde ledd.

I forskrift 15. desember 1995 nr. 989 om forbud mot tobakksreklame mv. foreslås følgende endringer:

§ 4 første ledd bokstav a oppheves. Nåværende bokstav b og c blir bokstav a og b.

§ 4 første ledd ny bokstav a skal lyde:

a. *Reklame: Enhver form for kommunikasjon eller handling i markedsføringsøyemed, herunder fysiske eller digitale avbildninger av tobakksvarer, røykeutstyr, tobakksimitasjoner og tobakkssurrogater, varemerker (logo, symbol, navn e.l.), utstillinger, lavprisannonsering, samt distribusjon til forbrukere av trykksaker, vareprøver mv.*

§ 5 første ledd skal lyde:

Alle former for reklame for tobakksvarer, herunder indirekte tobakksreklame, er forbudt. Forbudet gjelder også for *tobakksurrogater, tobakksimitasjoner og tobakksutstyr*.

I følgende bestemmelser skal uttrykket «røykeutstyr» endres til «tobakksutstyr»: § 4 bokstav b, § 7a første ledd og § 8 nr. 5.

§ 8 nr. 2 skal lyde:

2. Utendørs skilt av sedvanlig størrelse og utstyr, i nøytral typografisk utforming som bare har opplysningsfunksjon, som f.eks. «Tobakk», i tilknytning til spesialforretninger *som hovedsakelig selger tobakksvarer, tobakksurrogater eller tobakksutstyr*. Unntaket omfatter ikke lysreklame eller bevegelige skilt.

§ 8 nr. 3 skal lyde:

3. Ren produktinformasjon direkte til videreforhandlere, i nøytral typografisk utforming med svart skrift på hvit bakgrunn uten bruk av illustrasjoner. *Vareprøver er ikke tillatt.*

Forslag til nye forskriftsbestemmelser om standardiserte elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere (ikke avgjort i hvilken forskrift disse bør tas inn):

Kapittel X Krav om merking og utforming av elektroniske sigaretter mv.

§ x1 Alminnelige bestemmelser om merkeplikt for elektroniske sigaretter mv.

Det er forbudt å føre inn i Norge, omsette eller på annen måte overdra elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere dersom produktet og pakningen ikke er merket og utformet i samsvar med denne forskriften.

Første ledd gjelder ikke den varekvoten som reisende til Norge på lovlig måte kan innføre toll- og avgiftsfritt eller mindre kvanta elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere som tas inn i landet til eget bruk som reisegods.

Kapittel X Standardisering av farge og andre pakningselementer for elektroniske sigaretter mv.

§ x2 Farge og utforming av elektroniske sigaretter

Elektroniske sigaretter skal være i svart, hvit, sølvgrå eller matt Pantone 448 C. Slike produkter kan ikke utformes som en lekefigur eller på annen måte som særlig appellerer til barn.

§ x3 Farge og glansgrad for pakninger

Alle ytre flater av ytre pakninger og enkeltpakninger for elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere skal være matt Pantone 448 C, med mindre annet er angitt i lov eller forskrift.

Alle indre flater av ytre pakninger og enkeltpakninger for elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere skal være matt Pantone 448 C, hvit eller sølvgrå.

§ x4 Utforming og farge for gjenoppfyllingsbeholdere

Gjenoppfyllingsbeholdere skal være sylindrerformet med en traktformet dyse.

Gjenoppfyllingsbeholdere skal være gjennomsiktige og fargeløse.

Overflatene skal være flate og glatte, og ikke inneholde uregelmessige elementer slik som preging, opphøyinger mv. i form eller tekstur.

Lokk skal være gjennomsiktige, hvite eller svarte.

Dersom gjenoppfyllingsbeholderne er påført etiketter, skal disse være i samme farge som emballasjen til produktene.

§ x5 Farge på e-sigarettvæske

E-sigarettvæsken skal være fargeløs eller svakt gul.

Fargetilsetninger eller andre elementer som endrer e-sigarettvæskens farge eller karakter er ikke tillatt.

§ x6 Flater

Alle ytre og indre flater på ytre pakninger og enkeltpakninger skal:

a) være flate og glatte, og

b) ikke inneholde uregelmessige elementer slik som preging, opphøyninger mv. i form eller tekstur.

Første ledd gjelder ikke for elementer som er nødvendig for å feste bunnen på, folde materialet til eller å lukke enkeltpakningen eller ytre pakninger. Unntaket gjelder likevel ikke dersom elementene bidrar til å gi enkeltpakningen eller ytre pakning et særegent uttrykk, vekker oppmerksomhet eller på annen måte må anses å være i strid med kravet om standardisert utforming.

§ x7 Innpakningsmateriale

Enkeltpakninger og ytre pakninger kan være dekket av innpakningsmateriale dersom dette er gjennomsiktig og uten farge. Innpakningsmaterialet må videre være flatt og glatt, og ikke inneholde merking eller tekstur, herunder fordypninger eller opphøyninger, som ikke er nødvendig for produksjonsprosessen. Det kan ikke festes elementer til innpakningsmaterialet.

Avrivningsbånd skal være enten gjennomsiktig eller svart. Det kan ikke være bredere enn 3 millimeter og må være parallell med pakningens øverste kant. Båndet kan videre ha en maks 15 millimeter lang sammenhengende svart strek som angir hvor båndet begynner.

Dersom båndet er svart, kan dette ikke dekke helseadvarsler eller annen pålagt merking som følger av lov eller forskrift.

Innpakningsmaterialet kan merkes med svarte firkanter for å dekke strekkoden dersom dette er nødvendig.

§ x8 Strekkode

Innpakningsmateriale, ytre pakninger og enkeltpakninger kan merkes med en strekkode dersom:

- a) den brukes til salgsformål, distribusjon eller lagerkontroll,
- b) den er enten svart og hvit, eller Pantone 448 C og hvit, og
- c) den ikke utgjør et bilde, mønster eller symbol som etterligner noe annet enn en strekkode.

Strekkoden kan bare trykkes én gang, og kan ikke trykkes på forsiden til enkeltpakningen eller den ytre pakningen. Strekkoden kan være et selvklebende merke.

§ x9 Krav til produkt-ID

Ytre pakninger og enkeltpakninger med elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere til salg i Norge skal påføres en produkt-ID.

Den påførte merkingen etter første ledd skal oppfylle følgende krav:

- a) kan kun bestå av bokstavene a-å eller tallene 0-9
- b) første bokstaven i et ord er enten stor eller liten bokstav, resten av ordet angis i små bokstaver
- c) skriften er type Helvetica
- d) skriftfargen skal være matt Pantone Cool Gray 2 C
- e) skrifttypen skal være normal vektet
- f) skriftstørrelsen skal være størrelse 10 pkt.
- g) merkingen skal være i samme retning som helseadvarselen.

§ x10 Innlegg i pakningene

Det er forbudt med innlegg i eller tilleggselement til en enkeltpakning eller en ytre forpakning utover bruksanvisning som skal være vedlagt elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere etter § x8.

§ x11 Forbud mot pakningselementer som avgir lyd, lukt mv., eller endres etter salg

Pakningen kan ikke avgi lyd-, lys-, lukt- eller smakseffekter. Det er forbudt med pakningselementer som endres etter salg, herunder:

- a) varmeaktivert blekk,
- b) blekk eller elementer som blir synlige over tid,
- c) blekk som er selvlysende i bestemte typer lys,
- d) deler av pakningen skal ikke kunne skrapes for å vise bilde eller tekst,
- e) avtakbar etikett eller
- f) flater som kan brettes ut.

§ x12 Krav til materiale og form for enkeltpakninger og ytre pakninger

Enkeltpakninger og ytre pakninger for elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere skal være produsert av papp eller annet mykt materiale og ha kuboid form.

Kapittel xx. Merking av enkeltpakninger og ytre pakning for elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere.

§ x13 Generelle bestemmelser om merking av merke- og variantnavn på pakninger for elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere

Ytre pakninger og enkeltpakninger med elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere kan merkes med merkenavn og variantnavn gitt at følgende krav er oppfylt:

- a) merkingen kan kun bestå av bokstavene a-å, tallene 0-9 eller tegnet «&»
- b) første bokstaven i et ord er enten stor eller liten bokstav, resten av ordet angis i små bokstaver
- c) skriften er type Helvetica
- d) skriftfargen skal være matt Pantone Cool Gray 2 C
- e) skrifttypen skal være normal vektet
- f) merkenavnet skal skrives på maks én linje og ikke være større enn 14 pkt.
- g) variantnavnet skal plasseres rett under merkenavnet, skrives på maks én linje og ikke være større enn 10 pkt.

Merkenavn og variantnavn kan trykkes én gang på forsiden av enkeltpakningen eller ytre pakningen, og én gang på hver av de to minste flatene.

Merkenavn og variantnavn skal sentreres på den angitte flaten utenfor det området som er reservert for advarselsmerking og ha samme retning som helseadvarselen.

§ x15 Merking med informasjon om produsent

Enkeltpakninger eller ytre pakning for elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere kan merkes én gang på enten ytre eller indre flater med følgende informasjon:

- a) produsentnavn
- b) produsentens postadresse
- c) produsentens e-postadresse
- d) produsentens telefonnummer

Merkingen skal:

- a) kun bestå av bokstavene a-å, tallene 0-9 eller tegnet «&». E-postadresser kan angis med tegnet «@».
- b) skrives med stor eller liten forbokstav, resten av ordet skal skrives med små bokstaver
- c) være trykt med typen Helvetica
- d) på ytre flater av ytre pakninger og enkeltpakninger være matt med fargen Pantone Cool Gray 2 C

- e) på indre flater av ytre pakninger og enkeltpakninger enten være matt med fargen Pantone Cool Gray 2 C, matt Pantone 448 C, eller matt svart.
- f) skrifttypen skal være normal vektet og ikke være større enn 10 pkt.
- g) ikke trykkes på forsiden av enkeltpakningen eller ytre pakning.

Kapittel XX Overgangsregler

§ x16 Overgangsregler

Nikotinfrie e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, samt pakningene på disse produktene, må være utformet og merket i henhold til bestemmelser i denne forskrift ved omsetning i Norge til detaljist og forbruker innen (dato).

For nikotinholdige e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, samt pakningene på disse på produktene, gjelder kravene i denne forskrift fra forskriftens ikrafttredelse.